

rechters op deze manier onrechtstreeks uitspraak doen over hoe verenigingen hun statutair doel behoren na te streven.

B.2.3. Uiteenzetting van de heer Kristiaan Rotthier, vertegenwoordiger van de Conferentie van de Vrederechters

De opmerkingen van de Conferentie van Voorzitters van de vrederechters en rechters in de politierechtbank, zijn beperkt tot titel 2 van het wetsontwerp dat betrekking heeft op de wetgeving inzake de bewindvoering.

De bewindvoering over onbekwamen is immers een belangrijke bevoegdheid van de vrederechter en geeft aanleiding tot een stijgend aantal dossiers. Het spreekt dan ook vanzelf dat de voorzitters zeer nauw betrokken worden bij de wetgeving ter zake, gelet op de grote impact ervan op de dagelijks rechtspraktijk, en dus op het (binnenkort?) zelfstandig beheer van hun entiteiten.

B.2.3.1. De buitengerechtelijke bescherming

Wat betreft de wijzigingen van het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke bescherming (uitbreiding tot de persoon), kan gesteld worden dat de Conferentie reeds voorheen een koele minnaar was van de vermogensrechtelijke volmacht. Dit systeem biedt immers in een aantal gevallen geen waarborg op bescherming en door een gebrek aan externe controle kan misbruik ontstaan van de beschermde persoon. Dat in het wetsontwerp aan de lasthebber de verplichting (zonder sanctie?) wordt opgelegd om met de lastgever te overleggen is slechts een doekje voor het bloeden.

De uitbreiding van het systeem naar de persoonsrechtelijke aangelegenheden zal het risico van misbruik dus nog vergroten.

B.2.3.2. Vereenvoudiging van de procedure

In zoverre het wetsontwerp een vereenvoudiging nastreeft van de bestaande procedureregels is de Conferentie uiteraard vragende partij.

De hervorming van 2013, in werking sinds 1 september 2014, heeft vele verdiensten, maar bleek in de praktijk in vele gevallen zeer omslachtig en onoverzichtelijk, vooral op het vlak van de vele soorten procedures die de werklast van de vrederechters in belangrijke mate hebben vergroot.

Het ontwerp komt tegemoet aan de vraag om meer eenvoud en transparantie.

que des juges se prononcent ainsi indirectement sur la manière dont des associations doivent poursuivre leur objet social statutaire.

B.2.3. Exposé de M. Kristiaan Rotthier, représentant de la Conférence des juges de paix et de police.

Les observations de la Conférence des présidents des juges de paix et des juges au tribunal de police se limitent au titre 2 du projet de loi, qui a trait à la législation relative à l'administration.

L'administration des personnes en régime d'incapacité est en effet une compétence importante du juge de paix et elle constitue une problématique qui est à la base d'un nombre croissant de dossiers. Il va donc de soi que les présidents suivent de très près la législation en la matière, compte tenu de son impact déterminant sur la pratique juridique quotidienne, et donc aussi sur la gestion (bientôt?) autonome de leurs entités.

B.2.3.1. La protection extrajudiciaire

En ce qui concerne les modifications du champ d'application de la protection extrajudiciaire (élargissement à la personne), il est permis d'affirmer que la Conférence n'a jamais été une fervente partisane de la procuration patrimoniale. Ce système n'offre en effet aucune garantie de protection dans une série de cas et la personne protégée peut être victime d'abus faute de contrôle externe. Le fait que le projet de loi impose (sans sanction?) au mandataire de se concerter avec le mandant n'est qu'un pis-aller.

L'élargissement du système aux actes en matière de droits personnels ne fera dès lors qu'accentuer le risque d'abus.

B.2.3.2. Simplification de la procédure

Pour autant que le projet de loi tend à simplifier les règles de procédure existantes, il va de soi que la Conférence est demandeuse.

La réforme de 2013, en vigueur depuis le 1er septembre 2014, a beaucoup de mérites, mais, dans la pratique, elle s'est avérée très compliquée et confuse dans nombre de cas, surtout en raison des multiples procédures qui ont considérablement alourdi la charge de travail des justices de paix.

Le projet répond à la demande d'une simplicité et d'une transparence accrues.

Niettemin dient toch de volgende belangrijke opmerking te worden geformuleerd: het wetsontwerp schrijft voor dat de vrederechter *verplicht* is in de dossiers die de juridische bekwaamheid betreffen, informatie in te winnen bij de sociale dienst van het parket en de sociale omgeving van de beschermde persoon (art. 63 van het ontwerp dat artikel 1246, § 3, Ger. W. vervangt: de vrederechter wint nuttige inlichtingen in bij de Procureur; zie ook de Memorie van Toelichting (DOC 54 3303/001, p. 59) onder artikel 63: *bepaalde bijzondere maatregelen zijn dwingend voor de rechter...*).

Niet alleen wordt niet geregeld hoe dat concreet dient uitgevoerd, maar de Conferentie is bezorgd omtrent de vraag of dit wel zal werken en of dit geen nodeloos vertragend effect zal hebben op het verloop van de procedure. Het is bekend dat de diensten van de Procureur overbevraagd zijn en allicht niet voldoende uitgerust om advies of inlichtingen te verschaffen in de duizenden dossiers inzake bewindvoering per arrondissement.

Anderzijds wil men de procedure vereenvoudigen waar het machtigingen betreft. Alhoewel de beslissing in zake de juridische bekwaamheid natuurlijk zeer belangrijk is, mag toch niet uit het oog worden verloren dat ook de rechtshandelingen die het voorwerp zijn van machtigingen zeer verregaand en ingrijpend kunnen zijn, zoals de verkoop van de gezinswoning, schenkingen, testamenten, ... Dergelijke beslissingen moeten genomen worden met ruim overleg, en de bekommernis bestaat dat het wetsontwerp toelaat deze zaken eerder routinematig af te handelen wat nu precies ingaat tegen de doelstellingen van de wet.

De afschaffing van de onwerkbaar evaluatie na twee jaar is positief, de vrederechters waren overigens vragende partij op dat punt.

De procedure wordt dan weer verzwaard doordat de omstandige geneeskundige verklaring die bij het verzoekschrift moet worden gevoegd enkel kan worden opgesteld door een geaccrediteerde huisarts of een psychiater. Dat het niet aangewezen is dat een radioloog of cardioloog of andere artsen-specialisten deze medische verklaring zouden ondertekenen spreekt voor zich. Maar een huisarts is meestal goed geplaatst om de wilsbekwaamheid van een patiënt in te schatten. De bijkomende voorwaarde zal enkel drempelverhogend werken (immers niet elke huisarts zal een opleiding volgen), wat ingaat tegen het doel van deze sociale wetgeving. Voor zover er een probleem is kan dit ook opgelost worden door hierop beter te focussen in het kader van de opleiding van de huisartsen...

Toutefois, il convient tout de même de formuler l'importante observation suivante: le projet de loi prescrit que le juge de paix est obligé, dans les dossiers concernant la capacité juridique, de recueillir des informations auprès du service social du parquet et de l'entourage de la personne protégée (article 63 du projet remplaçant l'article 1246, § 3, du Code judiciaire: le juge de paix recueille des informations utiles auprès du Procureur; voir également le commentaire de l'article 63 (DOC 54 3303/001, page 59): certaines mesures particulières sont contraignantes pour le juge...).

Non seulement, le texte ne précise pas les modalités de mise en œuvre concrète de cette obligation, mais la Conférence se demande également si cette obligation pourra être respectée et si elle n'aura pas pour effet de retarder inutilement le déroulement de la procédure. Personne n'ignore que les services du Procureur sont très sollicités et qu'ils ne sont pas suffisamment équipés pour fournir des conseils ou des renseignements dans les milliers de dossiers relatifs à l'administration par arrondissement.

Par ailleurs, le but est de simplifier la procédure en ce qui concerne les mandats. Bien que la décision en matière de capacité juridique revête évidemment une grande importance, il n'est toutefois pas permis d'ignorer que les actes juridiques qui requièrent des mandats peuvent, eux aussi, être lourds de conséquences, tels que la vente du logement familial, les donations, les testaments, ... De telles décisions doivent être prises au terme d'une large concertation, et l'on craint que le projet de loi n'autorise de régler ces affaires de manière plutôt routinière, ce qui va précisément à l'encontre des objectifs de la loi en projet.

La suppression de l'évaluation bisannuelle est positive car irréalisable. Les juges de paix étaient d'ailleurs demandeurs à cet égard.

La procédure est de nouveau alourdie dès lors que le certificat médical circonstancié qui doit être joint à la requête ne peut être rédigé que par un médecin généraliste accrédité ou un psychiatre. Il va de soi qu'il n'est pas indiqué qu'un radiologue, un cardiologue ou d'autres médecins spécialistes signent ce certificat médical. Mais, un médecin généraliste est généralement bien placé pour évaluer la capacité d'un patient à exprimer sa volonté. La condition supplémentaire n'aura qu'un effet dissuasif (chaque médecin généraliste ne suivra en effet pas une formation), ce qui est contraire au but de cette législation sociale. Pour autant qu'un problème se pose, celui-ci pourra également être résolu en y attachant davantage d'attention de la formation des médecins généralistes...

B.2.3.3. De nieuwe onverenigbaarheid van de persoonlijke assistent

In vele gevallen zal de persoonlijke assistent nauw verwant zijn met de beschermde persoon.

Wanneer de wetgever opteert voor de prioriteit van familieleden als bewindvoerder, kan de vraag gesteld worden of deze onverenigbaarheid geen aanleiding zal geven tot een heus moreel dilemma? Namelijk de keuze tussen familiaal bewindvoerder of persoonlijke assistent.

B.2.3.4. De aanstelling van een advocaat pro deo

Deze nieuwigheid is op zich een nuttig instrument om de beschermde persoon beter te beschermen. Het ware nog beter mocht ook de vrederechter ambtshalve de mogelijkheid hebben de bijstand van een advocaat in te roepen zoals naar analogie met artikel 758 Ger. W.

B.2.3.5. De digitalisering van het dossier

Het is positief dat het wetsontwerp de oprichting regelt van een geïnformatiseerde gegevensbank voor het beheer, de follow-up en de behandeling van de procedure inzake bewindvoering. Het valt te hopen dat dit in de praktijk tot een goed einde wordt gebracht en dat de magistraten en personeelsleden van de griffie tijdig de nodige opleiding en bijstand zullen krijgen om met dit elektronisch dossier te kunnen werken. Het is immers bekend dat informatica het zere been is van justitie. Ook dienen budgetten vrij gemaakt voor de aanpassing van de infrastructuur op de griffies, o.a. met het oog op de privacy van de partijen.

B.2.3.6. Conclusie

Het tijdsbestek is te kort voor een grondige analyse van het ontwerp. Er dient dan ook nog voorbehoud te worden gemaakt voor een meer grondige studie van de wetteksten. Toch verwelkomt de Conferentie het wetsontwerp omdat het vele punten van verbetering en vereenvoudiging bevat.

B.2.4. Uiteenzetting van de heer Vincent Bertouille, vertegenwoordiger van het Koninklijk Verbond van de Vrede- en Politierechters (KVVP)

B.2.4.1. Algemeen

Het voorliggende advies betreft alleen het gedeelte van het wetsontwerp met betrekking tot de onbekwaamheden. Gezien de omvang van het wetsontwerp, de

B.2.3.3. La nouvelle incompatibilité de l'assistant personnel

Dans bien des cas, l'assistant personnel sera très proche de la personne protégée.

Si le législateur choisit d'accorder la priorité aux membres de la famille pour agir en tant qu'administrateurs, on est en droit de se demander si cette incompatibilité ne donnera pas lieu à un véritable dilemme moral, à savoir choisir entre un administrateur familial et un assistant personnel.

B.2.3.4. La désignation d'un avocat pro deo

Cette nouveauté est, en soi, un instrument utile pour mieux protéger la personne protégée. Il aurait été encore préférable que le juge de paix ait d'office la possibilité d'invoquer l'aide d'un avocat, par analogie avec l'article 758 du Code judiciaire.

B.2.3.5. La numérisation du dossier

Il est positif que le projet de loi règle la création d'une banque de données informatisée pour la gestion, le suivi et le traitement de la procédure en matière d'administration. Il reste à espérer que ces mesures seront menées à bien dans la pratique et que les magistrats et les membres du personnel du greffe recevront à temps la formation et l'assistance nécessaires pour pouvoir utiliser ce dossier électronique. Il est en effet de notoriété publique que l'informatique n'est pas le point fort de la justice. Il convient par ailleurs de dégager des budgets pour l'adaptation de l'infrastructure des greffes, notamment en ce qui concerne la protection de la vie privée des parties.

B.2.3.6. Conclusion

Le délai imparti est trop court pour procéder à une analyse approfondie du projet. Il convient dès lors d'émettre encore une réserve en ce qui concerne une analyse plus fouillée des textes de loi. La Conférence accueille cependant positivement le projet de loi, qui comporte de nombreux points d'amélioration et de simplification.

B.2.4. Exposé de M. Vincent Bertouille, représentant de l'Union royale des juges de paix et de police (URJPP)

B.2.4.1. Généralités.

Cet avis ne se penche que sur la partie du projet de loi concernant les incapacités. Compte tenu du volume du projet de loi, de sa grande technicité et du peu de

heel technische aard ervan en de weinige tijd die werd gegeven aan het Koninklijk Verbond van Vrede- en Politie-rechters (KVVP) om het advies uit te brengen, heeft dit laatste niet de ambitie exhaustief te zijn. Daarnaast is het mogelijk dat de analyse van de teksten niet nauwkeurig genoeg is, bij gebrek aan tijd. Het KVVP verduidelijkt dat het in een of ander stadium van de opmaak van het ontwerp bij het proces werd betrokken, maar pas kennis heeft genomen van de ontwerp-tekst op het ogenblik dat die werd ingediend bij de Kamer.

B.2.4.2. Doel van het wetsontwerp

Het KVVP kan het initiatief dat beoogt de wetgeving inzake bewindvoering te vereenvoudigen alleen maar toejuichen. Precies om die vereenvoudiging te verwezenlijken, splitst het advies zich voornamelijk toe op de bepalingen die onvolmaakt lijken.

Het KVVP benadrukt dat het vooral de opheffing van de systematische herziening van de beschermingsmaatregelen en de vereenvoudiging van de procedureregels steunt.

Het KVVP staat gematigder tegenover de informatisering van de procedure. Men moet uiteraard meegaan met zijn tijd, maar uitsluitend informatica gebruiken als interface om alle procedures in te dienen is een riskante gok.

De totale afhankelijkheid van een informaticasysteem dat thans dagelijks geregeld om technische redenen onbereikbaar is, baart zorgen.

B.2.4.3. De buitengerechtelijke bescherming (artikelen 6 en 18)

De uitbreiding van het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke bescherming naar persoonsrechtelijke handelingen vormt ontegensprekelijk de belangrijkste inhoudelijke innovatie (artikel 6 van het wetsontwerp).

Door deze uitbreiding is het verschil tussen de rechterlijke beschermingsregeling (met de voorkeursverklaring) en de buitengerechtelijke beschermingsregeling dat er geen verslagen en toezicht bestaan in de buitengerechtelijke beschermingsregeling.

Het verbaast het KVVP dat de lasthebber, gelet op zijn heel grote vrijheid, niet alleen geen bijzondere machtiging moet vragen voor de belangrijke handelingen (verkoop van onroerend goed, verandering van verblijfplaats enzovoort), maar vooral dat de beperkingen inzake bewindvoering die worden opgelegd door artikel 497/2 (handelingen nauw verbonden met de persoon die

temps qui a été donné à l'Union Royale des Juges de Paix et de Police (en abrégé URJPP) pour rendre l'avis, celui-ci n'a pas la prétention d'être exhaustif. De plus, il est possible que par manque de temps l'analyse des textes ne soit pas suffisamment précise. L'URJPP précise que si elle a été associée à l'un ou l'autre stade du processus d'élaboration du projet, elle n'a eu connaissance du texte du projet qu'au moment de son dépôt à la Chambre.

B.2.4.2. But du projet de loi.

L'URJPP ne peut qu'applaudir l'initiative visant à simplifier la législation concernant l'administration. Si l'avis se penche principalement sur les dispositions qui paraissent imparfaites c'est dans le but d'atteindre cette simplification.

L'URJPP souligne qu'elle soutient en particulier l'abrogation de la révision systématique des mesures de protection et la simplification des règles de procédure.

En ce qui concerne l'informatisation de la procédure, le sentiment de l'URJPP est plus mitigé. S'il est évident qu'il faut vivre avec son temps, l'utilisation exclusive de l'interface informatique pour l'introduction de toutes les procédures est un pari risqué.

Le fait de dépendre totalement d'un système informatique qui, actuellement au quotidien est régulièrement inaccessible pour des raisons techniques, suscite des craintes.

B.2.4.3. La protection extra-judiciaire (art. 6 et art. 18)

La principale innovation concernant le fond de la matière constitue incontestablement l'extension de la protection extra-judiciaire à la matière des droits touchant à la personne (art. 6 du projet).

Il résulte de cette extension que la différence entre le régime de la protection judiciaire (avec la déclaration de préférence) et la protection extra-judiciaire résidera dans l'absence de rapports et de contrôle dans le régime de la protection extra-judiciaire.

Compte tenu de cette très grande liberté du mandataire, l'URJPP est surprise que le mandataire ne doive non seulement pas demander d'autorisation spéciale pour les actes importants (vente d'immeuble, changement de résidence etc.) mais surtout que les restrictions imposées en matière d'administration par l'article 497/2 (actes intimement liés à la personne non

niet vatbaar zijn voor vertegenwoordiging: huwelijk, euthanasie, donatie enzovoort) hem niet worden opgelegd.

Daarnaast vestigt het KVVP de aandacht op het feit dat de vrederechter over geen enkel middel beschikt om toezicht te houden op de buitengerechtelijke lastgevingen.

Bovendien is het jammer dat de wetgever de gelegenheid niet aangrijpt om de rol van de vrederechter inzake uitvoering van de buitengerechtelijke lastgeving te verduidelijken. Ter zake bestaat er onenigheid in de rechtsleer en de rechtspraak en de desbetreffende hoofdttekst is onnauwkeurig, om niet te zeggen raadselachtig (artikel 490/1, § 2, van het Burgerlijk Wetboek wordt niet gewijzigd door het wetsontwerp).

B.2.4.4. De lijst met de onbekwaamheden (artikelen 11 d), 11 e) en 54)

Het KVVP betreurt dat de indiener van het ontwerp geen oplossing heeft gevonden om het systeem van de lijst met onbekwaamheden zoals bepaald door artikel 492/2 van het Burgerlijk Wetboek te vereenvoudigen. Deze lange lijst die bij elke wetswijziging aangroeit, is weinig bevattelijk, zeker voor de doelgroep van deze wetgeving. De complexiteit van het systeem maakt het systeem grotendeels onuitvoerbaar.

Met betrekking tot de in het wetsontwerp vervatte wijzigingen maakt het KVVP de volgende opmerkingen:

— De ondertekening of authenticatie met behulp van de elektronische identiteitskaart (artikel 11 d): het KVVP vestigt allereerst de aandacht op het feit dat de beschermde persoon die onbekwaam zou zijn verklaard om dit recht uit te oefenen, zelf geen verzoekschrift meer zou kunnen indienen inzake bewindvoering aangezien dat alleen nog maar elektronisch zou kunnen worden ingediend. Zou het niet meer gerechtvaardigd zijn om de bewindvoerder toe te staan de elektronische handtekening te gebruiken, maar zonder deze bekwaamheid aan de beschermde persoon te onttrekken voor alle aangelegenheden, zoals uiteindelijk het geval is voor de traditionele handtekening?

— Daarnaast stelt het KVVP voor deze onbekwaamheid, die door haar aard zowel op de goederen als op de persoon van toepassing is, op te nemen in de lijst van artikel 492/1, § 2. Dat zal in veel gevallen vermijden dat bewindvoerders voor de persoon worden benoemd. Bovendien is het meestal de bewindvoerder over de goederen die er gebruik van zal moeten maken, vooral bij zijn contacten met de belastingadministratie of inzake sociale zekerheid.

susceptibles de représentation: mariage, euthanasie, donation...) ne lui soient pas imposées.

Par ailleurs, l'URJPP attire l'attention sur le fait que le juge de paix n'a aucun moyen de contrôle sur les mandats extra-judiciaires.

De plus, il est dommage que le législateur ne profite pas de l'occasion pour clarifier le rôle du juge de paix en matière de mise en oeuvre du mandat extra-judiciaire, qui fait débat en doctrine et en jurisprudence et dont le texte siège de la matière est imprécis, pour ne pas dire sibyllin (article 490/1 § 2 du Code civil qui n'est pas modifié par le projet).

B.2.4.4. La liste des incapacités (art. 11 d), art. 11 e), art. 54)

L'URJPP regrette que l'auteur du projet n'ait pas trouvé une solution pour simplifier le système de la liste des incapacités tel que prévu par 492/2 du Code civil. Cette longue liste qui s'allonge à chaque modification de la loi est très peu compréhensible, certainement pour le public auquel cette législation s'adresse. La complexité du système le rend en grande partie inapplicable.

Pour ce qui concerne les modifications que le projet de loi contient, l'URJPP fait les observations suivantes:

— Signer ou de s'authentifier au moyen de la carte d'identité électronique (article 11 d): l'URJPP attire tout d'abord l'attention sur le fait que la personne protégée qui serait déclarée incapable d'exercer ce droit, ne pourrait plus introduire elle-même de requête en matière d'administration, vu que seule l'introduction électronique sera encore possible. Ne serait-il pas plus justifié de permettre à l'administrateur d'utiliser la signature électronique, mais sans enlever cette capacité en toute matière à la personne protégée, comme c'est finalement le cas pour la signature classique?

— Par ailleurs, l'URJPP propose que cette incapacité qui par nature s'applique tant aux biens qu'à la personne se trouve dans la liste prévue à l'article 492/1, § 2, cela évitera de nommer dans beaucoup de cas des administrateurs de la personne. De plus, c'est l'administrateur de biens qui dans la plupart des cas devra en faire usage en particulier dans ses rapports avec l'administration fiscale ou en matière de sécurité sociale.

— Aangaande de rechten van de patiënt (artikel 11, e), van het wetsontwerp) vestigt het KVVP de aandacht op het feit dat de rechten van de patiënt niet louter gelden ten aanzien van de arts. De patiënt komt eveneens in contact met verpleegkundigen en maatschappelijk werkers. Een bijzonder heikel vraagstuk is dat van de “Vroegtijdige Zorgplanning”, in verband waarmee de beschermde persoon wordt geacht een document te ondertekenen, meer bepaald bij opname in een rusthuis. Daarbij is meer bepaald sprake van richtlijnen inzake palliatieve zorg, reanimatie enzovoort.

B.2.4.5. Verloop van het bewind (artikelen 12, 16, 22 en 63)

Artikel 12 van het wetsontwerp strekt ertoe de evaluatie van de maatregel na twee jaar te schrappen en te vervangen door een verplichting de vrederechter in kennis te stellen van elke “fundamentele wijziging in de omstandigheden”, zodat hij de maatregel ambtshalve zou kunnen beoordelen. Zoals vermeld, kan het KVVP dit initiatief slechts toejuichen, aangezien daarmee veel tijd zal worden bespaard in de kantons waar de maatregel ten uitvoer werd gelegd. In de overbelaste kantons kon de maatregel niet worden uitgevoerd.

Het KVVP stelt voor dat die “fundamentele wijzigingen” worden vermeld in een afzonderlijke rubriek van het modelverslag. Het KVVP attendeert er evenwel op dat artikel 12 nog een andere wijziging van artikel 492/4 van het Burgerlijk Wetboek beoogt. Krachtens de thans vigerende bepaling is een medische verklaring slechts noodzakelijk bij opheffing van de maatregel. Artikel 12 beoogt die precisering weg te laten en aangaande op de bepalingen die een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek beogen, alsook op de memorie van toelichting, zal een medische verklaring nodig zijn voor alle wijzigingen. Dat zal de procedure veel ingewikkelder maken, zeker als rekening wordt gehouden met alle andere adviezen die verplicht moeten worden aangevraagd (artikel 63 van het wetsontwerp (nieuw artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek)). Er wordt tevens verwezen naar de opmerkingen met betrekking tot artikel 63.

Het KVVP heeft vragen bij de gevolgen van de nieuwe onverenigbaarheid die artikel 16 (artikel 496/14 van het Burgerlijk Wetboek) beoogt in te stellen. Naaste familieleden die dit statuut zouden kunnen hebben (ouders bijvoorbeeld), zouden niet langer kunnen optreden als bewindvoerder.

Artikel 22 beoogt artikel 497/6 van het Burgerlijk Wetboek te wijzigen. Deze bepaling bevat momenteel de wettelijke grondslag voor de kennisnemingsbevoegdheid van de vrederechter aangaande de situatie van de beschermde persoon, buiten elke procedure om. Het

— En ce qui concerne les droits du patient (article 11, e) du projet), l’URJPP attire l’attention sur le fait que les droits du patient ne s’exercent pas qu’en présence du médecin. Les infirmiers et les assistants sociaux interviennent également. Une question particulièrement délicate est celle du “Projet de Soins Personnalisés et Anticipés” que la personne protégée est censée signer en particulier lorsqu’elle est admise dans une maison de repos. Il y est en particulier question de directives en matière de soins palliatifs, réanimation etc...

B.2.4.5. Le déroulement de l’administration (art. 12, art. 16, art. 22, art. 63).

L’article 12 du projet supprime l’évaluation de la mesure après deux ans et la remplace par une obligation d’avertir le juge de paix de “tout changement fondamental de la situation” en vue de lui permettre d’évaluer d’office la mesure. Comme déjà indiqué, l’URJPP ne peut qu’applaudir cette initiative qui fera gagner beaucoup de temps dans les cantons où la mesure était mise en application. Dans les cantons surchargés elle ne pouvait l’être.

L’URJPP propose que ces “changements fondamentaux” fassent l’objet d’une rubrique particulière du rapport-type. Cependant, l’URJPP attire l’attention sur le fait que l’article 12 contient une autre modification de l’article 492/4 du Code civil. Aux termes de la disposition actuellement en vigueur un certificat médical n’est nécessaire qu’en cas de levée de mesure. L’article 12 supprime cette précision et si l’on en croit les dispositions modifiant le Code judiciaire et l’exposé des motifs, un certificat médical sera nécessaire pour toutes les modifications. Cela rendra la procédure bien plus compliquée certainement si l’on tient compte des autres avis qu’il faudra obligatoirement demander (article 63 du projet (article 1246 nouveau du Code judiciaire)). Il est renvoyé également aux commentaires relatifs à l’article 63.

L’URJPP s’interroge quant aux conséquences de la nouvelle incompatibilité introduite par l’article 16 (article 496/14 du Code civil). Des membres de la famille proche qui pourraient avoir ce statut (parents par exemple) ne pourraient plus être administrateurs.

L’article 22 modifie l’article 497/6 du Code civil. Cette disposition contient actuellement la base légale du pouvoir d’information du juge de paix quant à la situation de la personne protégée en dehors de toute procédure. Le

wetsontwerp beoogt de tekst over te hevelen naar het nieuwe artikel 1246, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek (artikel 63). Zoals het thans is gesteld, is het kennisnemingsrecht van de vrederechter beperkt tot een duidelijk afgebakende procedure. In zijn hoedanigheid van nabijheidsrechter krijgt de vrederechter geregeld kennis van belangrijke feiten, buiten elke procedure om. In die gevallen moet hij nadere inlichtingen kunnen inwinnen. Het makkelijkste zou zijn de bestaande tekst van artikel 497/6 van het Burgerlijk Wetboek te handhaven.

B.2.4.6. Verslagen (artikelen 23, 25 en 30)

Artikel 23 van het wetsontwerp bepaalt de minimumvoorwaarden voor de goedkeuring van het verslag van de bewindvoerder. In werkelijkheid gaat het om een onderzoek dat louter administratief is, behalve inzake het nagaan of er geen ernstige aanwijzingen van nalatigheid of fraude bij de bewindvoerder bestaan. De vrederechter moet de griffie de bij die bepaling opgelegde materiële verificaties kunnen toevertrouwen. Men mag niet over het hoofd zien dat veel collega's van de spreker als gevolg van de forse inkrimping van het aantal kantons en vrederechters met zeer veel dossiers belast zijn. Het zou jammer zijn mocht een magistraat voortdurend in beslag worden genomen door louter administratieve taken. De bestaande tekst wekt de indruk dat de rechter de verslagen persoonlijk moet onderzoeken. De zinsnede "na minstens nagegaan te zijn of" zou moeten worden vervangen door de zinsnede "nadat minstens werd nagegaan of".

Artikel 30 strekt ertoe artikel 499/14 van het Burgerlijk Wetboek te wijzigen, door de bewindvoerder ertoe te verplichten niet alleen het jongste rekeninguittreksel ter staving van de bankrekeningsaldi voor te leggen, maar ook het eerste rekeninguittreksel voor de betrokken periode. Het KVVP is formeel gekant tegen deze nieuwe verplichting. Deze verplichting lijkt op het eerste gezicht eenvoudig te zijn en niet veel voor te stellen, maar zal veel en langdradig werk inhouden.

Bij elke controle van de rekeninguittreksels moeten drie elementen worden nagekeken: de datum, het rekeningnummer en het saldo. De nieuwe verplichting zal minstens een verviervoudiging van het werk voor elke rekening betekenen, aangezien niet alleen een bijkomend uittreksel moet worden onderzocht, maar eveneens moet worden gekeken naar het laatste uittreksel van het vorige verslag om er zeker van te zijn dat het eerste uittreksel van het nieuwe verslag wel degelijk het eerstvolgende is. Ingeval een uittreksel ontbreekt, moet een rappel worden gestuurd, het dossier weer op de planning worden geplaatst, er weer worden uitgehaald

projet déplace le texte vers l'article 1246, § 3 nouveau du Code judiciaire (art. 63). Tel que rédigé, le droit d'information du juge de paix se limite au cadre d'une procédure bien précise. Or, le juge de paix en sa qualité de juge de proximité est régulièrement amené à avoir connaissance de faits importants en dehors de toute procédure. Il est important que dans ce cas, il puisse s'informer. Le plus simple serait de laisser subsister l'article 497/6 du Code civil dans sa version actuelle.

B.2.4.6. Les rapports (art. 23, art. 25, art. 30).

L'article 23 du projet définit les conditions minimales pour l'approbation du rapport de l'administrateur. Il s'agit en réalité d'une vérification purement administrative à l'exception de la vérification de l'absence d'indices sérieux de manquements ou de fraude dans le chef de l'administrateur. Il est important que le juge de paix puisse confier au greffe les vérifications matérielles que cette disposition impose. IL faut garder à l'esprit qu'avec la diminution sensible du nombre des cantons et des juges de paix, beaucoup de collègues ont un très grand nombre de dossier sous leur responsabilité. Il serait dommage d'accaparer le temps d'un magistrat à des tâches purement administratives. Le texte actuel laisse à penser que c'est le juge personnellement qui doit faire la vérification. La phrase "après avoir vérifié au moins que:" devrait être modifiée comme suit "après qu'il ait été vérifié au moins que".

L'article 30 modifie l'article 499/14 du Code civil en imposant non seulement que l'administrateur joigne le dernier extrait de compte justifiant le solde des comptes bancaires mais également le premier extrait de compte de la période. L'URJPP s'oppose formellement à cette nouvelle obligation. En effet, apparemment simple et sans conséquence cette obligation entrainera un travail important et fastidieux.

Chaque vérification d'extraits de comptes impose trois vérifications: la date, le numéro de compte et le solde. La nouvelle obligation multipliera le travail au moins par quatre pour chaque compte, puisqu'il faudra non seulement vérifier un extrait complémentaire, mais également vérifier le dernier extrait du rapport précédent pour s'assurer que le premier extrait du nouveau rapport est bien celui qui suit. S'il manque un extrait, il faudra envoyer un rappel, mettre le dossier à l'échéancier, le ressortir... Si l'on peut évaluer le nombre de comptes en moyenne à minimum trois par personne protégée et que

enzovoort. Ervan uitgaande dat elke beschermde persoon gemiddeld minstens drie rekeningen heeft en dat de rechter dagelijks twee tot vijf verslagen moet onderzoeken, zal de stijging van de werkdruk voor de rechter en de griffie allesbehalve denkbeeldig zijn.

Het KVVP zoekt tevergeefs naar de meerwaarde van deze nieuwe verplichting, die fraudegevallen zoals in de zaak-Burlion niet zal voorkomen. Het zou veel meer uithalen om de bewindvoerder ertoe te verplichten het bankjournaal bij te voegen.

De KVPP dringt erop aan dat de bewindvoerders die voor zowel de persoon als de goederen zijn aangewezen, slechts één verslag moeten indienen. Dat is voor de bewindvoerders – vooral de familiale – veel eenvoudiger, en het vergemakkelijkt het werk van de griffie bij de controle op de indiening van de verslagen. Er zou een model voor een dergelijk verslag moeten worden opgemaakt. Zowel in artikel 498/4 (bijstand) als in artikel 499/14 (vertegenwoordiging) van het Burgerlijk Wetboek zou een § 2bis kunnen worden ingevoegd, luidende: “wanneer één enkele bewindvoerder wordt aangewezen als bewindvoerder over de persoon én de goederen, dient de bewindvoerder jaarlijks één enkel verslag in”.

B.2.4.7. Beëindiging van het bewind (artikel 34)

De KVPP is verheugd over de eenvormige en vereenvoudigde procedure bij de beëindiging van de opdracht van de bewindvoerder.

Aangaande de verlenging van de opdracht van de bewindvoerder na het overlijden van de beschermde persoon, is de bij artikel 34 van het wetsontwerp beoogde uitbreiding van zowel de termijn als de opdracht van de bewindvoerder een positieve zaak. De KVPP stelt zich niettemin de vraag of de opdracht van de bewindvoerder, indien het duidelijk een nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving betreft, niet moet worden uitgebreid naar de lopende uitgaven van de beschermde persoon en in het bijzonder de eventueel nog verschuldigde huur, met inbegrip van het vrijgeven van de huurwaarborg.

B.2.4.8. Bewind door een echtgenoot of een wettelijk samenwonende partner (artikel 36)

Het wetsontwerp biedt geen antwoord op de situatie waarbij het bewind aan de echtgenoot van de beschermde persoon wordt toevertrouwd. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer de echtgenoot de zorg op zich neemt van de partner die met een aandoening zoals de ziekte

le juge doit contrôler journallement de 2 à 5 rapports, l'augmentation de travail pour le juge et le greffe sera tout sauf théorique.

L'URJPP cherche en vain la valeur ajoutée à cette nouvelle obligation, les fraudes type “Burlion” ne seront pas évitées. Il serait plus efficace d'imposer à l'administrateur de joindre le livre journal de la banque.

L'URJPP insiste pour que les administrateurs lorsqu'ils sont désignés à la fois pour la personne et les biens ne déposent qu'un seul rapport. Cela est beaucoup plus simple pour les administrateurs en particulier familiaux et simplifie le travail du greffe dans la vérification du respect du dépôt des rapports. Un modèle de rapport unique devrait être établi. Un § 2bis pourrait être inséré à la fois à l'article 498/4 (assistance) et à l'article 499/14 (représentation) du Code civil, libellé comme suit “lorsque un seul administrateur est désigné comme administrateur de la personne et des biens, l'administrateur communique tous les ans un rapport unique”.

B.2.4.7. Fin de l'administration (art. 34)

L'URJPP se réjouit de la procédure unifiée et simplifiée en cas de fin de mission de l'administrateur.

En ce qui concerne la prolongation de la mission de l'administrateur après le décès de la personne protégée, l'extension à la fois du délai et de la mission de l'administrateur prévue à l'article 34 du projet est positive. L'URJPP se pose cependant la question de savoir s'il ne faudrait pas étendre la mission de l'administrateur, lorsque la succession est manifestement bénéficiaire, aux dépenses courantes de la personne protégée et en particulier le loyer qui serait encore dû en ce compris le déblocage de la garantie locative.

B.2.4.8. L'administration par un époux ou cohabitant légal (art. 36)

Le projet de loi ne rencontre pas la situation de l'administration confiée à l'époux de la personne protégée. Le cas de figure est celui de l'époux qui s'occupe de son conjoint admis dans un home avec une maladie de type Alzheimer. Les formalités prévues par la loi sont lourdes

van Alzheimer in een verzorgingstehuis is opgenomen. De bij de wet bepaalde vormvereisten zijn omslachtig en worden vaak als onaangenaam ervaren door de bewindvoerende echtgenoot, die al met heel veel leed wordt geconfronteerd.

Artikel 220, § 2, van het Burgerlijk Wetboek voorziet in een vereenvoudigde regeling, maar die valt onder de bevoegdheid van de familierechtbank, die doorgaans niet oordeelt over de onbekwaamheid en die er niet op voorzien is om de beschermde persoon ter plaatse te kunnen ontmoeten. Een oplossing zou erin kunnen bestaan dat die bevoegdheid aan de vrederechter wordt toegekend, of dat de bij artikel 500/2 van het Burgerlijk Wetboek vereenvoudigde regeling van de bewindvoering door de ouders wordt uitgebreid naar de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner. Die laatste oplossing verhelpt niet alle problemen, vooral niet het vraagstuk omtrent het beheer van de “gemeenschappelijke” rekeningen, maar ze vergemakkelijkt de regeling wel.

B.2.4.9. De eenvormige procedure (artikelen 54, 55, 56, 61, 63 en 69)

De KVPP verheugt zich over de instelling van één enkele procedure. Uit de lezing van het wetsontwerp volgen niettemin enkele kanttekeningen.

Hoewel het opstellen van modelteksten naar aanleiding van de hervorming van 2013 ontegensprekelijk een geslaagde maatregel is, lijkt het weinig realistisch om te voorzien in tal van aanvraagprocedures aan de hand van een formulier (artikel 54), temeer daar de aanvragen vaak worden ingediend door de beschermde personen zelf of door niet-beroepsbeoefenaars.

In een eerste fase lijkt het wenselijk te opteren voor een regeling waarbij de niet-beroepsbeoefenaars een niet-geformaliseerde aanvraag kunnen indienen en daarbij de mogelijkheid krijgen die met de griffie te bespreken.

De KVPP stelt zich de vraag hoe het zit met de verwerking van de onvolledige verzoekschriften. Het verzoekschrift moet de vermeldingen niet langer op straffe van nietigheid bevatten (zie artikel 1026 van het Gerechtelijk Wetboek voor de huidige procedure). Zal het systeem onvolledige verzoekschriften tegenhouden? Zo ja, op welke wettelijke basis? Zo niet, op welke grond zal de vrederechter, alvorens de zaak ten gronde te behandelen, kunnen verzoeken dat het verzoekschrift wordt vervolledigd om te voorkomen dat het zonder gevolg blijft? Het lijkt noodzakelijk dat een specialist inzake gerechtelijk recht zijn licht hierover laat schijnen, temeer daar de beginselen die voor het eenzijdig verzoekschrift gelden, niet van toepassing zijn.

et souvent mal vécues par l'époux administrateur déjà confronté à une très grande souffrance.

Il existe le régime simplifié de l'article 220 § 2 du Code civil, mais qui est de la compétence du tribunal de la famille, tribunal qui n'est cependant pas le juge naturel de l'incapacité et qui n'est pas organisé pour pouvoir rencontrer la personne protégée sur place. La solution pourrait être de confier cette compétence au juge de paix, ou alors d'étendre le régime simplifié de l'administration des parents prévu à l'article 500/2 du Code civil aux époux et cohabitants légaux. Cette dernière solution ne résout pas tous les problèmes, et en particulier la question de la gestion de comptes “communs”, mais facilite déjà le système

B.2.4.9. La procédure unifiée (art. 54, art. 55, art. 56, art. 61, art. 63, art.69)

L'URJPP se réjouit de l'introduction d'une seule procédure. La lecture des textes en projet suscite cependant les réflexions suivantes.

Si l'établissement de textes types lors de la réforme de 2013 constitue incontestablement une réussite, le fait de prévoir toutes formes d'introduction de demandes par le biais d'un formulaire (art. 54) paraît peu réaliste, d'autant plus que les demandes sont régulièrement introduites par les personnes protégées elles-mêmes ou des non-professionnels.

Dans un premier temps à tous le moins, le dépôt non formalisé pour les non- professionnels avec la possibilité d'une “discussion” avec le greffe paraît souhaitable.

L'URJPP se pose la question du traitement des requêtes incomplètes. Les mentions de la requête ne sont plus prévues à peine de nullité (voir art. 1026 Code judiciaire pour la procédure actuelle). Le système va-t-il bloquer la requête incomplète? Si oui, sur quelle base légale? Si non, sur quelle base le juge de paix pourrait demander que la requête soit complétée sous peine de ne pas donner suite à la requête, avant traitement de l'affaire au fond? Les lumières d'un spécialiste du droit judiciaire paraissent nécessaires, d'autant plus que les principes applicables à la requête unilatérale ne sont pas applicables.

In de memorie van toelichting wordt uitgelegd dat er slechts één verzoekschrift bestaat, en dat de vrederechter de wijze waarop die verzoekschriften worden verwerkt, zal kunnen aanpassen naar gelang van het voorwerp van de aanvraag. Die aanpassing wordt duidelijk uiteengezet met betrekking tot de maatregelen die de vrederechter met het oog op het onderzoek moet nemen (artikel 60 van het wetsontwerp), maar niet met betrekking tot de geneeskundige verklaring, die in de huidige versie van de tekst en volgens de memorie van toelichting (DOC 54 3303/001, blz. 52) voor elk verzoekschrift vereist is. Dat kan bijvoorbeeld niet het geval zijn voor de vorderingen tot begroting of voor een vrijgave van geld. Dit vraagt om meer verduidelijking.

Voorts bepaalt het wetsontwerp dat de geneeskundige verklaring niet langer op straffe van niet-ontvankelijkheid vereist is. De vraag rijst wat dan moet gebeuren met de verzoekschriften tot aanstelling van een bewindvoerder zonder geneeskundige verklaring en zonder motief van dringendheid. Daaraan zal gevolg moeten worden gegeven.

De vrederechter zal dat verzoekschrift uiteraard ongegrond kunnen verklaren, maar wanneer hij eenmaal te maken heeft met een te beschermen persoon die duidelijk aan de voorwaarden voldoet, zal hij haast gedwongen zijn gevolg te geven aan het verzoekschrift door zelf een arts aan te stellen. Dat zou ertoe leiden dat de rechter belast wordt met het vinden van een arts enzovoort. De KVPP is van oordeel dat meer duidelijkheid nodig is over de specifieke gevallen waarbij, op straffe van onontvankelijkheid, een geneeskundige verklaring vereist is. De huidige regeling, waarbij dit certificaat verplicht is op het moment dat de eerste beschermingsmaatregel wordt genomen en op het moment dat die wordt opgeheven, lijkt afdoende.

Volgens artikel 61 zou de rechter bij elke ontmoeting met de beschermde of te beschermen persoon in het kader van een procedure moeten vragen of die zich door een advocaat wenst te doen bijstaan. Zo ja, dan moet de zaak naar een nabije datum worden verdaagd. Die nadere regel is bijzonder ongelukkig. Meer bepaald wanneer de maatregel wordt genomen, hebben het gezin, de naasten en de beroepsbeoefenaars zich verplaatst en zullen zij dat naar aanleiding van een tweede terechtzitting vermoedelijk niet meer doen. Verdaging naar een nabije datum buiten het vrederechter is niet altijd mogelijk, want dan dreigt desorganisatie van het werk. Een oplossing is uiteraard om de beschermde persoon te vragen dat hij vóór de procedure een raadsman kiest of de beroepstermijn te verlengen, zodat het voor de beschermde persoon gemakkelijker wordt een beslissing te betwisten die zonder passende verdediging zou zijn genomen.

L'exposé des motifs explique qu'il n'existe qu'une seule requête et que le juge de paix pourra adapter le mode de traitement de ces requêtes en fonction de l'objet de la demande. Si cette adaptation paraît clairement précisée au niveau des mesures d'instruction qu'il doit mettre en œuvre (article 60 du projet), ce n'est pas le cas pour ce qui concerne le certificat médical qui en l'état actuel du texte et selon l'exposé des motifs (DOC 54 3303/001, p. 52), est nécessaire pour toute requête. Cela ne peut être le cas, par exemple, pour les requêtes en taxation ou pour une libération de fonds. Une précision paraît nécessaire.

Par ailleurs, le texte en projet ne prévoit plus le certificat médical à peine d'irrecevabilité. Se pose alors la question du sort qu'il faudra réserver aux requêtes en désignation d'administrateur sans certificat, sans motif d'urgence. Il faudra y donner suite.

Le juge de paix pourra naturellement la déclarer non fondée, cependant une fois en face d'une personne à protéger qui se trouve manifestement dans les conditions, il sera presque forcé d'y donner suite en nommant lui-même un médecin, aboutissant ainsi à déplacer sur le juge la charge de trouver le médecin etc... Il apparaît à l'URJPP que les cas précis où l'adjonction d'un certificat médical est obligatoire à peine d'irrecevabilité, doivent être précisés. Le système actuel qui rend ce certificat obligatoire au moment de la prise de mesure initiale de protection et au moment de la levée paraît adéquat.

L'article 61 impose au juge de demander à chaque fois qu'il rencontre la personne protégée ou à protéger dans le cadre d'une procédure si celle-ci veut se faire assister d'un avocat. Si elle le désire, l'affaire doit être remise à une date rapprochée. Cette modalité paraît fort malheureuse. En particulier, lors de la prise de la mesure, famille, proches, professionnels se sont déplacés et ne se déplaceront probablement plus lors d'une seconde audience. La remise à date rapprochée en dehors de la justice de paix n'est pas toujours possible, au risque de désorganiser le travail. Une solution est naturellement d'inviter la personne protégée à faire le choix d'un conseil avant la procédure ou d'allonger le délai d'appel pour permettre à la personne protégée de contester plus facilement une décision qui aurait été prise sans défense adéquate.

Artikel 63 beoogt vrij zware onderzoeksmaatregelen op te leggen “wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of de te beschermen persoon”. Zelfs bij een heel restrictieve interpretatie van dat soort verzoeken (bijvoorbeeld opheffing van de maatregel), lijkt dat irrealistisch. De beschermde personen verzoeken zelf heel geregeld (bijna bij elke terechtzitting over onbekwaamheid) om opheffing van de maatregel: dan telkens vragen dat het gezin, de naasten en de voor de beschermde persoon zorgende beroepsbeoefenaars samenkomen en dan telkens het advies van de procureur des Konings vragen (met de daarmee gepaard gaande termijnen), lijkt niet realistisch. Het onbedoelde effect kan dan zijn dat de versoepeling van een maatregel of de opheffing ervan veel moeilijker wordt. Het KVVP vraagt dat men vertrouwen zou hebben in de vrederechters om te bepalen welke onderzoeksmaatregelen nodig zijn.

Het KVVP vraagt zich af volgens welke nadere regels de procureur des Konings bij bemiddeling van de sociale dienst zijn advies zou geven en vooral wat de termijnen en de te volgen houding zouden zijn bij het uitblijven van antwoorden (geen theoretische vraag, gelet op de werklast van de parketten).

Het KVVP vraagt dat één van de verplichte vermeldingen bij elk verzoek zou zijn dat wordt aangegeven of de beschermde of te beschermen persoon in staat is zich te verplaatsen.

Kennisgeving van de beslissing met een niet-ondertekend afschrift aan personen die bij de procedure geen partij waren, zal voor veel onbegrip zorgen en veel uitleg van de griffie vergen. Door toegang tot het dossier te geven wordt al in voldoende openbaarmaking voorzien.

B.2.4.10. Het geïnformatiseerde dossier (artikelen 71, 74, 84 en 86)

Het wetsontwerp beoogt te bepalen dat elk verzoekschrift verplicht geïnformatiseerd moet worden ingediend en in een digitaal dossier moet worden bijhouden. Die belangrijke vernieuwing roept de volgende opmerkingen op.

Bij de verplichte invoering van verzoeken via geïnformatiseerde weg rijst de vraag wat zal geschieden als het systeem een verzoek weigert in aanmerking te nemen omdat het onvolledig of slecht ingevuld zou zijn. Dat zijn heel belangrijke veronderstellingen want een en ander is van regulerende aard voor de toegang tot de rechter. Het lijkt moeilijk die hypothesen over te laten aan de beslissing van de ontwerper van een informatiesysteem, zelfs in het kader van een goedkeuring bij koninklijk besluit.

L'article 63 impose des mesures d'instruction fort lourdes chaque fois que la demande est susceptible d'affecter la capacité de la personne protégée. Même si l'on interprète ce type de demandes de manière très restrictive (ex. demande de levée de mesure) cela paraît irréaliste. De manière très régulière (presque chaque audience consacrée aux incapacités) les personnes protégées demandent elles-mêmes la levée de la mesure qui les concerne: demander à chaque fois de réunir la famille, les proches, les professionnels qui s'occupent de la personne protégée, demander l'avis du procureur du Roi (avec les délais que cela implique) ne paraît pas réaliste. L'effet non désiré pourrait être que l'assouplissement d'une mesure ou sa levée deviendraient beaucoup plus difficiles. L'URJPP demande que l'on fasse confiance aux juges de paix pour déterminer quelles mesures d'instruction sont nécessaires.

L'URJPP se demande quelles seraient les modalités selon lesquelles le procureur du Roi, à l'intervention du service social donnerait son avis et surtout quels seraient les délais et l'attitude à suivre en l'absence de réponses (ce qui n'est pas théorique vu la réalité de la charge de travail des parkets).

L'URJPP demande qu'une des mentions obligatoires sur chaque requête soit d'indiquer si la personne protégée ou à protéger est capable de se déplacer.

La notification de copie non signée de décisions à des personnes qui n'ont pas été parties à la procédure va susciter beaucoup d'incompréhensions et de travail d'explication à assumer par le greffe. Par l'accès au dossier, une publicité suffisante est déjà organisée.

B.2.4.10. Le dossier informatisé (art. 71, art 74, art. 84, art 86)

Le projet prévoit l'introduction obligatoire de toute requête par la voie informatique et la tenue d'un dossier informatisé. Cette innovation importante suscite les observations suivantes

L'introduction obligatoire des requêtes par la voie informatique pose la question des hypothèses dans lesquelles le système refusera de prendre une requête en compte parce qu'elle serait incomplète ou mal remplie. Il s'agit d'hypothèses très importantes car elle régulent l'accès même au juge. Il paraît difficile de laisser ces hypothèses à la discrétion d'un concepteur d'un système informatique, même dans le cadre d'une approbation par un arrêté royal.

Een bijzondere systeemvalidatieprocedure lijkt op zijn minst noodzakelijk. Het is veelzeggend dat ondanks de autonomiseringsprojecten van de rechterlijke macht het precies de FOD Justitie is die verantwoordelijk is voor het systeem, en niet het College van de hoven en rechtbanken.

Het lijkt problematisch dat de bevoegde rechter automatisch door het systeem zou worden bepaald. Territoriale bevoegdheid is geen zaak van openbare orde, in elk geval wanneer er nog geen beschermingsmaatregel is, en in sommige gevallen moet misschien een keuze worden gemaakt (verblijfplaats, woonplaats enzovoort).

Het KVVP wijst voorts op het aanzienlijke extra werk dat het "begeleiden" van niet-beroepsbeoefenaars zal inhouden bij het vervullen van de formaliteiten die eigen zijn aan het computersysteem en aan het invullen van de formulieren.

In het kader van de doeltreffendheid van het systeem wijst het KVVP erop dat niets specifiek is bepaald in verband met de indiening van de verslagen van de bewindvoerders (*simple upload, online* ingevulde formulieren, automatische gegevensverwerking enzovoort). Die verslagen zijn veel talrijker dan de procedures in verband met de bewindvoering. Het gebruik van het systeem door de beheerder is in elk geval niet verplicht; alleen de beroepsbeoefenaar zal ertoe verplicht zijn. Maar het is precies in de behandeling van die repetitieve en vergelijkbare verslagen dat de computerverwerking het meest efficiënt is. Het is begrijpelijk waarom het in het wetsontwerp niet aan de gezinsbewindvoerders wordt opgelegd, maar het is de vraag of in de huidige samenwerking de bijstand en vooral de vertegenwoordiging van de belangen van een derde effectief kunnen worden waargenomen als gegevens niet via internet kunnen worden ingevoerd.

De omzetting van papieren documenten naar computerbestanden zal voor de griffie een bron van werk zijn.

Artikel 84 van het wetsontwerp strekt ertoe de verschillende betrokkenen elektronisch toegang tot het dossier te bieden, zoals dat vandaag het geval is. Het KVVP vestigt er de aandacht op dat de filter die van tijd tot tijd moet bestaan met betrekking tot de toegang tot het dossier, en die er is bij de raadpleging van het papieren dossier, niet langer zal bestaan. Zo kunnen er duidelijk tegengestelde belangen zijn, kunnen er onderzoeksmaatregelen lopen met betrekking tot mogelijke fraude, of kan er sprake zijn van heel persoonlijke informatie enzovoort. Daarvoor zou men een oplossing moeten kunnen vinden (voorbehouden zones enzovoort).

Une procédure particulière de validation du système paraît à tout le moins nécessaire. Il est significatif que malgré les projets d'autonomisation du pouvoir judiciaire ce soit le SPF Justice qui soit responsable du système et non le Collège des Cours et Tribunaux.

Le fait que le juge compétent soit automatiquement déterminé par le système paraît problématique. La compétence territoriale n'est pas d'ordre public en tout cas lorsqu'il n'y pas encore de mesure de protection et dans certains cas il pourrait être nécessaire de faire un choix (résidence, domicile...).

L'URJPP pointe par ailleurs l'important travail complémentaire qu'impliquera le "guidage" des non-professionnels dans l'accomplissement des formalités propres au système informatique et au remplissage des formulaires

Dans le cadre de l'efficacité du système, l'URJPP pointe le fait que rien de spécifique n'est prévu quant au dépôt des rapports des administrateurs (simple upload, formulaires complétés en ligne, traitement automatisées des données...). Ces rapports sont bien plus nombreux que les procédures liées à l'administration. L'utilisation du système par l'administrateur n'est en tout cas pas obligatoire, seul le professionnel y sera tenu. Or, c'est dans le traitement de ces rapports répétitifs et comparables que le traitement informatique est le plus efficient. On comprend pourquoi l'auteur du projet n'a pas voulu l'imposer aux administrateurs familiaux, mais on peut se demander si dans la société actuelle, on peut assumer efficacement l'assistance et surtout la représentation des intérêts d'un tiers si l'on ne peut introduire des données par internet ...

La conversion des documents papiers en documents informatiques sera une source de travail pour le greffe.

L'article 84 du projet permet l'accès électronique au dossier aux divers intervenants comme actuellement. L'URJPP attire l'attention sur le fait que le filtre qui doit de temps en temps exister quant à l'accès au dossier et qui se fait lors de la consultation du dossier papier n'existera plus. L'on pense au cas où il y aurait des intérêts manifestement opposés, lorsque des mesures d'investigation sont en cours par rapport à d'éventuelles fraudes, ou en présence de renseignements à caractère très privés... Une solution devrait pouvoir être trouvée (zones réservées...).

Bovendien strookt de vrije toegang tot dit dossier, door om het even welke beroepsbeoefenaar, ongeacht zijn hoedanigheid, niet met de vereisten inzake de inachtneming van de persoonlijke levenssfeer, of zelfs louter inzake de vertrouwelijkheid van de uitwisselingen tussen een partij of een derde en de vrederechter.

De bewaartermijn voor het papieren archief (5 jaar na het einde van de maatregel) zou moeten worden verduidelijkt.

Het KVVP stelt zich vragen bij de termijnen en nadere regels bij reparatie en bij het ter beschikking stellen van materiaal, in het bijzonder van computers bij defecten.

Tot slot vestigt het KVVP er de aandacht op dat toegang tot het internetsysteem tijdens hoorzittingen buiten het vredegerecht onontbeerlijk is, omdat men anders telkens het dossier moet afdrucken.

B.2.5. Uiteenzetting van mevrouw Gisèle Marliere, voorzitter van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH)

Personen met een handicap en hun familie wachten al lang op de hervorming van de handelingsbekwaamheid omdat de zogenaamde “onbekwaamheidsstatussen” de meest elementaire rechten van de personen met een handicap miskennen, onder het voorwendsel van hun zwakte en hun kwetsbaarheid.

Deze statussen voldoen niet meer aan de verwachtingen van de mensen zelf en sluiten ze op in een wereld van verboden, van onmogelijkheden om te handelen en zich te ontplooien op menselijk vlak.

Het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, geratificeerd door België in 2009, heeft de beleidsmakers er onherroepelijk toe gedwongen hun verantwoordelijkheid te nemen en het nodige te doen om over veel wetteksten opnieuw na te denken en die te herschrijven.

Tussen 2011 en 2015 was de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap bijzonder actief wat deze onderwerpen betreft:

— hij heeft de vertegenwoordiger van de minister van Justitie regelmatig uitgenodigd en gehoord over de voortgang of de voorstellen;

— hij heeft meermaals advies uitgebracht over uiteenlopen ontwerpen van hervormingen (te raadplegen op de website van de Raad (<http://ph.belgium.be/nl/csnph/mission.html>) en in het bijzonder de vijf adviezen die tussen 2011 en 2015 werden uitgebracht;

En outre, le libre accès à ce dossier, par n'importe quel professionnel, quelle que soit sa qualité, ne répond pas aux exigences en matière de respect de la vie privée, voire simplement de la confidentialité des échanges, entre une partie ou un tiers, et le juge de paix.

Le délai de conservation des archives papier (5 ans après la fin de la mesure) devrait être précisé.

L'URJPP s'interroge sur les délais et modalités de réparation et de mise à disposition de matériel et en particulier des ordinateurs en cas de panne.

Enfin, l'URJPP attire l'attention sur le fait qu'il sera indispensable d'avoir un accès au système internet pendant les audiences en dehors de la justice de paix, sous peine de devoir imprimer le dossier à chaque fois.

B.2.5. Exposé de Mme Gisèle Marliere, présidente du Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées (CSNPH)

La réforme sur la capacité juridique est attendue depuis longtemps par les personnes handicapées et leur famille car les statuts dits d'“incapacité” méconnaissent, au motif de leur déficience et de leur fragilité, les droits les plus élémentaires des personnes handicapées.

Ces statuts ne répondent plus aux aspirations des personnes elles-mêmes et les emprisonnent dans un monde d'interdits, d'impossibilités d'agir et de s'épanouir sur le plan humain.

La Convention relative aux droits des personnes handicapées ratifiée par la Belgique en 2009, a définitivement contraint les politiques à prendre leurs responsabilités et à mener les nécessaires travaux de réflexion et de réécriture de nombreux textes légaux.

Le Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées a été particulièrement actif sur ces sujets entre 2011 et 2015:

— il a régulièrement invité et entendu le représentant du ministre de la Justice sur des avancées ou des propositions;

— il a exprimé à plusieurs reprises son avis sur des projets de réforme divers (à consulter sur le site du Conseil (<http://ph.belgium.be/nl/csnph/mission.html>) et en particulier les cinq avis rendus entre 2011 et 2015);

— hij heeft tot slot deelgenomen aan werkgroepen onder leiding van het kabinet van de minister van Justitie.

Tijdens al deze stappen heeft de Raad zich uiterst nauwkeurig en ijverig ingezet.

Op 25 oktober laatstleden heeft de Raad kennisgenomen van het wetsontwerp, dankzij de uitnodiging van de commissie voor deze hoorzitting van 6 november. Daardoor heeft de Raad onvoldoende tijd gehad om het wetsontwerp correct te analyseren.

Mevrouw Marlière wijst erop:

— dat de Raad, tussen 25 oktober en 6 november, niet de tijd had om het wetsontwerp te analyseren;

— dat de Raad evenmin de tijd had om te overleggen met zijn leden;

— dat de Raad geen tijd had om na te denken over de verschillende aspecten en over wat op het spel staat en dus om zich erin te verdiepen;

— dat de Raad geen tijd had om te schrijven, waarbij hij er steeds naar streefde volledig en constructief te zijn.

Het klopt dat de Raad al dringende adviezen heeft uitgebracht, en er daarbij steeds op lette volledig en nauwkeurig te zijn. Hier is dat onmogelijk: de omvang van het wetsontwerp en het belang van wat daarbij op het spel staat, vereisen de nodige tijd om zich de zaken eigen te maken en om te schrijven.

Overwegende dat de Raad altijd blijf heeft gegeven van beschikbaarheid in dit dossier, begrijpt hij vandaag niet waarom hij niet werd geraadpleegd vóór de tekst bij de Kamer werd ingediend, terwijl andere adviesinstanties wél werden geraadpleegd.

De Raad heeft in het ontwerp verschillende elementen aangetroffen die niet goed zijn, en andere die moeten worden verduidelijkt. De Raad is bereid om later een advies uit te brengen, na het kabinet van de minister te hebben gehoord.

De Raad komt bijeen in plenaire vergadering op 19 november 2018. Het is nog mogelijk om de agenda aan te passen. De commissieleden zijn erop uitgenodigd, alsook de minister of diens vertegenwoordiger om hem te horen over zijn hervorming. Vervolgens kan het standpunt van de Raad aan de commissie worden voorgesteld, in de loop van november.

— il a, enfin, participé à des groupes de travail pilotés par le cabinet du ministre de la Justice.

Toutes ces étapes ont été pour le Conseil des moments d'engagement rigoureux et assidu.

Le 25 octobre dernier, le Conseil a, grâce à l'invitation de la commission pour cette audition du 6 novembre, pris connaissance du projet de loi. Ce qui fait que le Conseil n'a pas eu le temps d'analyser correctement le projet.

Mme Marlière souligne:

— que le Conseil n'a pas, entre le 25 octobre et ce 6 novembre, eu le temps de l'analyse;

— qu'il n'a pas eu le temps non plus de la concertation avec ses membres;

— qu'il n'a pas eu le temps de la réflexion, de l'intégration des différents aspects et enjeux;

— qu'il n'a pas eu le temps de l'écriture, qu'il a toujours souhaitée complète et constructive.

Il est vrai que le Conseil a déjà rendu des avis dans l'urgence mais en veillant toujours à être complet et rigoureux. Ici c'est impossible: la taille du projet de loi et l'importance de ses enjeux nécessitent le temps de l'appropriation et le temps de l'écriture.

Alors que le Conseil a toujours témoigné sa disponibilité dans ce dossier, il ne comprend aujourd'hui pas pourquoi il n'a pas été consulté avant le dépôt du texte à la Chambre et ce, alors que d'autres instances d'avis l'ont été.

Le Conseil a identifié dans le projet des éléments qui ne sont pas bons, d'autres qui nécessitent des explications. Le Conseil est disposé à remettre un avis plus tard et après avoir entendu le cabinet du ministre.

Le Conseil se réunit en plénière le 19 novembre 2018. Il est encore possible d'adapter l'ordre du jour. Les membres de la commission y sont invités ainsi que le ministre ou son représentant pour l'entendre sur sa réforme. Ensuite, dans le courant du mois de novembre, la position du Conseil pourra être présentée à la commission.

B.2.6. Uiteenzetting van de heer Luc Goutry, vertegenwoordiger van Meldpunt bewindvoering

Algemeen

De heer Luc Goutry vertolkt het standpunt van die groep personen die men als “gebruikers” van de wetgeving over de bewindvoering zou kunnen omschrijven. Destijds heeft de heer Goutry, als lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers, nog meegewerkt aan de totstandkoming van deze wetgeving.

Het Meldpunt Bewindvoering is een groepering van een aantal personen die zich vrijwillig inzetten om concrete signalen en klachten vanuit het werkveld over de toepassing van de regelgeving over bewindvoering te bundelen en door te geven aan de bevoegde instanties.

De hoeveelheid klachten die vooral na de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving in september 2014, werden geformuleerd leidde tot het op touw zetten van de “Actie Driekoningen”: op 6 januari 2016 werd een open brief, ondertekend door 50 Vlaamse welzijnsorganisaties, gericht aan alle gerechtelijke instanties. Hierin pleiten zij voor een humane toepassing van deze wetgeving die in hoofdzaak voor kwetsbare personen is bestemd. Deze actie heeft resultaat gehad doordat er nu tweemaal per jaar overleg wordt georganiseerd met de Provinciale Raad van de Vrederechters van de vijf Vlaamse provincies.

Ondertussen werd ook in Wallonië een Meldpunt opgericht, waarvan de werking zich weliswaar nog in het beginstadium bevindt.

In januari 2017 werd het Meldpunt bewindvoering opgericht. Het Meldpunt dat toelaat klachten te objectiveren fungeert als een registratiepunt waar op passieve wijze meldingen kunnen worden ingediend zonder dat het Meldpunt interageert met de melders (zij ontvangen enkel een ontvangstbericht). Het Meldpunt bezit daartoe de bevoegdheid niet en beschikt ook niet over de nodige mankracht. Het Meldpunt bestaat onder de vorm een vzw die op vrijwillige basis wordt beheerd door Inclusie Vlaanderen. Alle meldingen worden nauwkeurig geregistreerd en geobjectiveerd door een commissie.

De gemelde klachten hebben vooral betrekking op de toepassing van de regelgeving en de in de praktijk gevolgde werkwijzen, niet zozeer op de inhoud. Het is de bedoeling op grond van deze meldingen beleidsmatige aanbevelingen of voorstellen voor regelgeving te formuleren bestemd voor de gerechtelijke en andere instanties.

B.2.6. Exposé de M. Luc Goutry, représentant de Meldpunt bewindvoering (Point de contact administration des biens et de la personne)

Généralités

M. Luc Goutry traduit le point de vue du groupe de personnes qui pourraient être définies comme les “utilisateurs” de la législation relative à l’administration des biens et de la personne. M. Goutry a encore contribué à l’époque, en tant que membre de la Chambre des représentants, à l’élaboration de cette législation.

Le Point de contact administration des biens et de la personne est un groupement d’un certain nombre de personnes qui s’engagent bénévolement à rassembler les plaintes et les signaux concrets reçus du terrain sur l’application de la réglementation relative à l’administration des biens et de la personne et à les transmettre aux instances compétentes.

La quantité de plaintes formulées plus particulièrement après l’entrée en vigueur de la nouvelle loi en septembre 2014 a conduit à la mise sur pied d’une action dite Driekoningen: le 6 janvier 2016, 50 organisations d’aide sociale flamandes ont signé une lettre ouverte adressée à toutes les instances judiciaires. Elles y plaident pour une application humaine de cette législation destinée essentiellement aux personnes vulnérables. Cette action a porté ses fruits, étant donné qu’une concertation a désormais lieu deux fois par an avec le Conseil provincial des juges de paix des cinq provinces flamandes.

Dans l’intervalle, un Point de contact a également été créé en Wallonie, dont le fonctionnement n’en est certes encore qu’à ses débuts.

Le Point de contact administration des biens et de la personne a été créé en janvier 2017. Le point de contact qui permet d’objectiver les plaintes fait office de centre d’enregistrement recevant les signalements de manière passive sans interagir avec les plaignants (qui ne reçoivent qu’un accusé de réception). Le point de contact ne dispose ni de la compétence ni des effectifs nécessaires à cet effet. Le point de contact a la forme d’une ASBL gérée de façon volontaire par *Inclusie Vlaanderen*. Tous les signalements sont minutieusement enregistrés et objectivés par une commission.

Les plaintes enregistrées concernent principalement l’application de la réglementation et les modalités pratiques, et pas tellement le contenu. Le but est de se baser sur ces signalements pour formuler des recommandations politiques ou des propositions de réglementation destinées aux instances judiciaires et autres.

De huidige ervaring toont aan dat er in de eerste plaats sterke nood is aan een formele ombudsdienst, voor klachtenmelding, vragen om inlichtingen, informatie en advies.

Het Vlaams Meldpunt ontving tot op heden reeds een zestigtal meldingen. Zijn recent geopend Waalse tegenhanger acht meldingen.

Voornaamste vaststellingen met betrekking tot de rol van de vrederechters op het gebied van bewindvoering.

Deze zijn:

— beschermingsmaatregelen worden als zeer ingrijpend ervaren door de betrokkenen en hun familie. Dikwijls worden die zeer kwetsbare personen beroofd van een deel van hun burgerrechten zowel op vlak van hun vermogen als op persoonlijk vlak. Dit mag dan ook niet gebeuren in een soort van routinematige korte sessie waarbij de persoon zelf over wie het gaat nauwelijks wordt gehoord of betrokken;

— soms is de aanpak afstandelijk, wantrouwig en overdreven routinematig wat absoluut moet worden vermeden. Betrokkenheid, empathie, afweging moeten centraal staan bij de vrederechter voor wie dit een steeds belangrijker opdracht wordt;

— de mogelijkheid tot “maatwerk” is onderbenut wat kan leiden tot “overbescherming”;

— nog teveel is de reflex aanwezig om beroep te doen op “professionele” bewindvoerders terwijl er dikwijls familieleden bereid zijn om de zorg op zich te nemen wat in talrijke gevallen te verkiezen is omdat de afstand tot de kwetsbare persoon veel kleiner is;

— soms wordt ook teveel de nadruk gelegd op het beheer van goederen en te weinig op het welzijn en de lotsverbetering van de beschermde persoon. De bewindvoerder moet er zich goed bewust van zijn dat het ten slotte gaat om financiële middelen van de beschermde personen die er eigenaar van zijn en waarvoor zij soms heel lang gewerkt en gespaard hebben. Soms gaat de inmenging in het persoonlijke leven van de beschermde persoon veel te ver;

— er zijn signalen van automatische inkantelingen zonder oproep van beschermde personen;

Il ressort de l'expérience actuelle qu'il existe avant tout un réel besoin d'un service officiel de médiation pouvant recevoir des plaintes, des demandes de renseignements, d'informations et d'avis.

Jusqu'à présent, le *Vlaams Meldpunt* a déjà reçu une soixantaine de signalements. Son pendant wallon, qui a été créé récemment, en a reçu huit.

Principales observations concernant le rôle des juges de paix en matière d'administration.

Ces observations sont les suivantes:

les mesures de protection sont perçues comme des mesures très radicales par les personnes concernées et leur famille. Ces personnes extrêmement vulnérables sont souvent privées d'une partie de leurs droits civiques, aussi bien sur le plan patrimonial que sur le plan personnel. Par conséquent, les mesures de protection ne peuvent pas être prises lors d'une sorte de brève session routinière où la première personne concernée est à peine entendue ou impliquée;

— il arrive que l'approche du juge de paix soit distante, exagérément routinière et empreinte de défiance, ce qu'il faut éviter à tout prix. L'implication, l'empathie et la pondération doivent être au cœur de l'approche du juge de paix, pour qui cette mission ne cesse de gagner en importance;

— la possibilité d'adapter les mesures en fonction de chaque cas est sous-exploitée, ce qui peut entraîner une surprotection;

— le réflexe de faire appel à des administrateurs “professionnels” est encore trop présent, et ce, alors que des membres de la famille sont souvent prêts à assumer cette mission, un choix préférable dans de très nombreux cas compte tenu de la distance beaucoup plus faible entre la personne vulnérable et l'administrateur le cas échéant;

— il arrive également que l'accent soit exagérément mis sur la gestion des biens et insuffisamment mis sur le bien-être et l'amélioration de la qualité de vie de la personne protégée. Les administrateurs doivent être pleinement conscients qu'il s'agit au final de moyens financiers appartenant aux personnes protégées, qui ont parfois dû travailler et économiser très longtemps avant de pouvoir les acquérir. L'incursion dans la vie privée de la personne protégée est parfois excessive.

— il existe des signaux d'intégrations automatiques sans appel à des personnes protégées;

— er worden ook opvallende en storende verschillen genoteerd in de werkwijze tussen kantons wat haaks staat op eenvormigheid;

— er moet aandacht zijn voor de nieuwe doelgroep van de verlengd minderjarigen. Vrederechters zijn bijvoorbeeld helemaal niet op de hoogte van de problematiek van mensen met een mentale beperking en hun zorgondersteuners. Vorming is op dit vlak uiterst noodzakelijk. Ook belangrijk te noteren is dat ouders in dit verband, die vroeger soms vele jaren wettelijk vertegenwoordiger waren, nu bewindvoerder worden met rekenschapsplicht. Maar een ouder-bewindvoerder is totaal iets anders dan een advocaat-bewindvoerder. Ouders hebben immers dikwijls het soms pijnlijk en langdurig proces met hun kinderen meegemaakt en verdienen dan ook met het nodige respect te worden bejegend en te worden ondersteund in het vele werk dat zij verrichten voor hun zoon of dochter.

Voornaamste vaststellingen met betrekking hebben tot de rol van de bewindvoerders.

Hierbij gaat het dan in bijna alle gevallen om meldingen over “professionele” bewindvoerders zoals bijvoorbeeld advocaten:

— de onbereikbaarheid voor de beschermde persoon of zijn familie wordt meermaals gesignaleerd;

— het voorkomen van weinig betrokkenheid, empathie en zelfs afstandelijkheid. De bewindvoerder moet zich echter als een goede huisvader gedragen die zich bekommert om het lot van zijn pupil;

— bewindvoerders gedragen zich nogal eens teveel als boekhouder en te weinig als mentor;

— er worden soms problemen gemeld in verband met de administratieve en financiële nauwkeurigheid van de bewindvoerder. Het argument dat bewindvoering aan professionelen moet worden toevertrouwd krijgt door deze vaststelling natuurlijk een behoorlijke knauw.

Opmerkingen met betrekking tot het voorliggend wetsontwerp.

De volgende punten zijn positief:

— de vereenvoudiging van de procedures;

— er komt een concreet actieplan rond digitalisering en centralisatie van gegevens in een centraal register. Het is absoluut noodzakelijk rekening te houden met

— on note aussi des différences étonnantes et gênantes dans la méthode de travail des différents cantons, ce qui va à l’encontre de la volonté d’uniformisation.

— il faut être attentif au nouveau groupe cible des mineurs prolongés. Par exemple, les juges de paix ignorent tout de la problématique des personnes souffrant d’un handicap mental et de leurs aidants. Il est crucial de prévoir une formation à cet égard. Il importe également de noter que, dans ce contexte, les parents, qui exerçaient autrefois le rôle de représentants légaux pendant de nombreuses années, seront désormais des administrateurs soumis à l’obligation de la reddition des comptes. Or, un parent-administrateur et un avocat-administrateur sont deux fonctions totalement différentes. En effet, les parents ont souvent vécu le processus parfois douloureux et très long aux côtés de leurs enfants et méritent par conséquent d’être traités avec le respect requis et d’être soutenus dans les nombreuses tâches qu’ils effectuent pour leur fils ou leur fille.

Les principaux constats concernant le rôle des administrateurs provisoires.

À cet égard, les signalements concernent, dans presque tous les cas, des administrateurs “professionnels”, comme les avocats par exemple:

— l’inaccessibilité pour la personne protégée ou sa famille est signalée à plusieurs reprises;

— l’administrateur manifeste peu d’implication, d’empathie, voire est distant. L’administrateur doit pourtant se comporter en bon père de famille soucieux du sort de son pupille;

— les administrateurs se comportent encore trop souvent comme des comptables, et trop peu comme des mentors;

— parfois, des problèmes sont signalés tenant à la précision administrative et financière de l’administrateur. Bien évidemment, ce constat met sérieusement à mal l’argument selon lequel l’administration provisoire doit être confiée à des professionnels.

Observations relatives au projet de loi à l’examen.

Les points suivants sont jugés positifs:

— la simplification des procédures;

— la mise sur pied d’un plan d’action concret concernant la numérisation et la centralisation des données dans un registre central. Il faut absolument tenir compte

gebruiksvriendelijkheid op dit vlak. De mogelijkheden van sommige kwetsbare personen wat informaticatoepassingen betreft mogen zeker niet worden overschat;

— mogelijkheid tot permanente evaluatie. Ook positief is dat de huidige dwingende te korte termijnen voor evaluatie wegvallen;

— transparantie en eenvormigheid inzake erelonen, kosten en buitengewone ambtsverrichtingen van bewindsvoerders is noodzakelijk. Op dit vlak dient snel een koninklijk besluit te worden uitgevaardigd;

— de facilitering van verslaggevingsverplichtingen;

— de mogelijkheden tot versoepeling van de verslaggeving door ouders-bewindvoerders;

— de verruiming van de onderzoeksmogelijkheden van de vrederechter;

— de absolute noodzaak tot oproeping van beschermde of te beschermen personen. Een situatie waarbij iemand bijvoorbeeld zou worden geplaatst zonder dat de vrederechter hem ook maar zou hebben gezien of ontmoet is onaanvaardbaar;

— de verplichte vraag tot aanstelling van een advocaat;

— duidelijke bepalingen over de aan banken te verstrekken informatie waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De financiële instellingen hoeven niet meer gegevens te krijgen dan daadwerkelijk nodig is;

De negatieve punten zijn:

— de geneeskundige verklaringen kunnen enkel nog via geaccrediteerde artsen worden verkregen. Dit is drempelverhogend en onnodig complex;

— de invoering van een onverenigbaarheid tussen de persoonlijk assistent en de bewindvoerder. Veel ouders bijvoorbeeld zijn persoonlijk assistent en staan dagelijks in voor hun kind. Het is ongerijmd dat die mensen die zo kort bij de kwetsbare persoon staan geen bewindvoerder meer zouden kunnen zijn. Temeer omdat de vergoeding die zij vandaag ontvangen als persoonlijk assistent onder strikte controle staat van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. In dit systeem is nauwelijks misbruik mogelijk. Er is dus in dat geval geen sprake van een belangenconflict.

de la facilité d'utilisation en la matière. Il ne faut surtout pas sous-estimer les possibilités de certaines personnes vulnérables en qui concerne les applications informatiques;

— la possibilité d'évaluation permanente. Il est également positif que les actuels délais contraignants – trop serrés – pour l'évaluation soient supprimés;

— la transparence et l'uniformité sont indispensables en ce qui concerne les honoraires, les frais et les devoirs exceptionnels. Un arrêté royal doit être pris rapidement en la matière;

— les obligations de rapportage sont facilitées;

— les parents-administrateurs peuvent assouplir le rapportage;

— les possibilités d'examen du juge de paix sont élargies;

— la nécessité absolue de convoquer des personnes protégées ou à protéger. Il est inacceptable qu'une personne puisse être placée sans que le juge de paix l'ait vue ou rencontrée;

— la demande obligatoire de désigner un avocat;

— des dispositions claires concernant les informations à fournir aux banques, en tenant compte de la protection du droit à la vie privée. Les établissements financiers n'ont pas à recevoir plus d'informations que ce qui est effectivement nécessaire;

Les points négatifs sont les suivants:

les certificats médicaux ne peuvent plus être obtenus qu'auprès de médecins accrédités. Cette mesure complique inutilement l'accès;

— l'instauration d'une incompatibilité entre l'assistant personnel et l'administrateur. Beaucoup de parents, par exemple, sont assistants personnels, et ils s'occupent de leur enfant au quotidien. Il est insensé que ces personnes si proches de la personne vulnérable ne puissent plus être administrateurs, d'autant que l'indemnité qu'ils reçoivent aujourd'hui en tant qu'assistants personnels fait l'objet d'un contrôle rigoureux de la part de la *Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap*. Dans ce système, tout abus est quasiment exclu. On ne peut donc pas parler de conflit d'intérêts en l'espèce.

Algemene aanbeveling

Elke beschermde persoon is een kwetsbare en zorg-behoevende medemens die met het nodige respect en empathie moet beschermd en geholpen worden voor die handelingen waarvoor hij onbekwaam is, maar tegelijk moet gevaloriseerd worden in al zijn resterende mogelijkheden met het oog op een zo groot mogelijke persoonlijke autonomie. Een vrederechter mag niet automatisch de resterende autonomie van een persoon beknotten wanneer dit niet nodig is.

De vrederechter moet als “nabijheidsrechter” het passend juridisch instrumentarium aanwenden om een bescherming op maat uit te werken die zich naadloos inpast in het totale hulpverleningsproces van de beschermde persoon en daar niet tegen in gaan.

Elke beschermde persoon verdient een betrokken, nauwgezette en sociaalvaardige bewindvoerder die de beschikbare middelen als een goede en bekommerde huisvader aanwendt in functie van een zo gelukkig mogelijk leven van zijn beschermeling

B.2.7. Uiteenzetting van de heer Claude Petit, vertegenwoordiger van het Overlegplatform Geestelijke Gezondheid Gebied Brussel-Hoofdstad

De heer Claude Petit deelt mee dat hij optreedt in de hoedanigheid van gewezen bestuurder van het Overlegplatform Geestelijke Gezondheid Gebied Brussel-Hoofdstad en voor deze gelegenheid een mandaat heeft gekregen. Hij is voorts maatschappelijk werker en licentiaat in de ziekenhuiswetenschappen met veertig jaar ervaring inzake geestelijke gezondheid – in ziekenhuiscontext en in het kader van het beschut wonen; ook treedt hij sinds 25 jaar op als bewindvoerder over goederen.

Het geleverde werk om de thans vigerende wetgeving te verbeteren, moet worden toegejuicht. Het voorliggend wetsontwerp heeft drie doelstellingen: vereenvoudiging, de wetgeving bij de tijd brengen en technische rechtzettingen aanbrengen. Al die doelstellingen lijken te zijn bereikt.

Die vaststelling is bemoedigend, hoewel enkele opmerkingen toch op hun plaats zijn.

De bewindvoering over de persoon, en meer bepaald over de goederen, wordt heel vaak toegepast in de sectoren van de geestelijke gezondheid, van de handicap en van de zorg voor onze oudere medeburgers.

Via de wijzigingen betreffende de rechten als persoon wordt beoogd de wet bij de tijd te brengen. Het is

Recommandation générale

Chaque personne protégée est un être humain vulnérable et dépendant qui doit être protégé et aidé avec le respect et l'empathie nécessaires pour les actes qu'il est incapable de poser. Dans le même temps, elle doit être valorisée dans toutes les possibilités qui lui restent et il convient de lui ménager une autonomie personnelle maximale. Un juge de paix ne peut pas automatiquement restreindre l'autonomie résiduelle d'une personne si ce n'est pas nécessaire.

En tant que “juge de proximité”, le juge de paix doit faire usage de l'arsenal juridique adéquat pour mettre en place une protection sur mesure, qui s'intègre parfaitement au processus global d'aide à la personne protégée, plutôt que de l'entraver.

Chaque personne protégée mérite un administrateur impliqué, rigoureux et doté des aptitudes sociales nécessaires pour affecter les moyens disponibles en bon père de famille, afin d'offrir à son protégé la vie la plus heureuse possible.

B.2.7. Exposé de M. Claude Petit, représentant de la Plate-forme de Concertation pour la santé mentale en Région de Bruxelles-Capitale.

M. Claude Petit indique intervenir en sa qualité d'ancien administrateur de la Plate-forme de concertation pour la santé mentale en Région de Bruxelles-Capitale, mandaté pour la circonstance. Il est par ailleurs assistant social, licencié en sciences hospitalières, a une pratique en santé mentale – en hôpital et en habitations protégées – de 40 ans et est également administrateurs de biens, activité exercée depuis 25 ans.

Il faut se féliciter du travail accompli en vue d'améliorer l'actuelle législation en vigueur. Le projet à l'examen poursuit trois objectifs: simplification, actualisation et réparations techniques. Ces objectifs semblent tous atteints.

Le constat est encourageant, quand bien même il convient de faire quelques commentaires.

L'administration de la personne et, particulièrement, celle des biens est très utilisée par les secteurs de la santé mentale, du handicap et par celui s'occupant des plus âgés de nos concitoyens.

L'objectif d'actualisation de la loi se matérialise au travers des modifications concernant les droits de la

immers van wezenlijk belang dat de te beschermen of beschermde persoon in de mate van het mogelijke – dus indien hij of zij daartoe in staat is – wordt betrokken bij de opdracht van de mandaathouder (buitengerechtelijke maatregel) en van de bewindvoerders over de persoon of over de goederen (gerechtelijke maatregelen).

In dat opzicht is het belangrijk dat die opdrachten niet aan dezelfde mensen worden toegekend. Het ligt gevoelig de bewindvoering over de goederen te combineren met die over de persoon. De scheiding tussen die twee rollen zou een waarborg vormen voor een tweevoudige blik en voor een democratisch debat; er mag worden gehoopt dat daardoor ook de onontbeerlijke vertrouwensrelatie tussen de betrokkenen en de te beschermen of beschermde persoon gevrijwaard blijft. In de huidige versie van het wetsontwerp is die scheiding tussen de opdrachten niet duidelijk verzekerd (cf. artikel 16 van het wetsontwerp).

De update betreft daarnaast onderwerpen zoals euthanasie, giften, wegneming van organen, genderidentiteit, informatisering, toegang tot het centraal register enzovoort. Wat dit laatste betreft, is het cruciaal dat de betrokkene toegang krijgt tot dat register, teneinde zijn rechten als persoon te vrijwaren.

Bij de aanwijzing van een bewindvoerder over de persoon, moet de vrederechter overwegen om aan de beschermde persoon de toestemming te verlenen om zijn elektronische identiteitskaart te gebruiken. Indien dat niet gebeurt, is toegang daarmee niet mogelijk. Artikel 11 van het wetsontwerp beoogt immers dat de vrederechter een uitspraak doet over de bekwaamheid van de betrokkene voor “*de ondertekening of authenticatie met behulp van de elektronische identiteitskaart*”. Een dergelijk gebruik zou echter kwalijke gevolgen kunnen hebben, wanneer tegelijk of later een bewindvoerder over de goederen wordt aangesteld: indien de bewindvoerder ermee is belast om de inkomsten te ontvangen en te beheren, moet hij ze ook allemaal kennen, zodat hij zich ervan kan vergewissen welke inkomsten er zijn, die inkomsten na te kijken en eventueel de belastingaangifte van de beschermde betrokkene in te vullen. Het is dan ook niet duidelijk hoe een beschermde persoon bekwaam zou kunnen blijven om zijn fiscale en sociale rechten en plichten uit te oefenen, want aldus dreigt het onmogelijk te worden om zijn aangifte correct in te vullen. Om zulks te doen is het onontbeerlijk zich te authentifieren met de identiteitskaart.

De bewindvoerder over de goederen ontvangt alle inkomsten. Op grond van het in het wetsvoorstel benadrukte autonomiebeginsel, zou de vrederechter kunnen bepalen dat, rekening houdend met de relatieve

persone. Il est en effet fondamental que la personne à protéger ou protégée soit associée, dans la mesure du possible – si elle en est capable – à la mission du mandataire (mesure extrajudiciaire) et des administrateurs de la personne ou des biens (mesures judiciaires).

A ce sujet, il est important que ces missions soient confiées à des personnes différentes. Il paraît délicat de cumuler l’administration des biens et celle de la personne. Séparer ces deux rôles offrirait la garantie d’un double regard, d’un débat démocratique et, on peut l’espérer, préserverait la relation, indispensable, de confiance des uns et des autres avec la personne à protéger ou protégée. Dans l’état actuel du projet, cette séparation des missions n’est pas clairement assurée (cf. l’article 16 du projet).

L’actualisation vise également des sujets tels que: l’euthanasie, le don et le prélèvement d’organes, l’identité de genre, l’informatisation, l’accès au registre central... A ce dernier sujet, il est essentiel, dans l’esprit de préserver les droits de la personne, que celle-ci puisse accéder à ce registre.

Lors de la désignation d’un administrateur de la personne, le juge de paix devra songer à autoriser celle-ci à user de sa carte d’identité électronique. A défaut de quoi cet accès ne sera pas possible. En effet, l’article 11 du projet dispose que “*(...) le juge de paix se prononce (...) sur la capacité de la personne (...) de signer ou de s’authentifier au moyen de la carte d’identité électronique*”. Toutefois cette utilisation pourrait entraîner des conséquences fâcheuses dans le cas de la désignation conjointe ou ultérieure d’un administrateur des biens: si l’administrateur des biens est chargé de recevoir et de gérer les revenus, il doit aussi avoir connaissance de leur totalité afin de pouvoir s’assurer des rentrées d’argent, de les vérifier et, le cas échéant, de compléter la déclaration fiscale de la personne protégée. Nous comprenons donc mal comment une personne protégée pourrait conserver la capacité d’exercer ses droits et obligations en matière fiscale et sociale, au risque d’être mise dans l’impossibilité de pouvoir valablement compléter sa déclaration. Or, pour se faire il est indispensable de s’authentifier avec la carte d’identité.

L’administrateur des biens perçoit l’ensemble des revenus. Selon le principe d’autonomie que le texte met en avant, le juge de paix pourrait prévoir, compte tenu de la capacité relative de la personne, que l’administrateur

bekwaamheid van de betrokkene, de bewindvoerder verplicht is om welbepaalde middelen ter beschikking te stellen.

De inventaris van het vermogen moet volgens het wetsvoorstel binnen zes weken – en niet langer binnen vier weken – na de aanstelling van de bewindvoerder over de goederen worden bezorgd. De verlenging van die termijn moet worden toegejuicht, want daardoor zal een nauwkeurigere analyse van de vermogenstoestand kunnen worden uitgevoerd. Derhalve, alsook om het autonomiebeginsel in acht te nemen, zou op dat ogenblik de vraag kunnen worden gesteld of het voormelde bedrag al dan niet ter beschikking wordt gesteld.

Wanneer ten aanzien van iemand die vooraf een bewindvoerder voor zijn persoon heeft gekregen, een maatregel tot bewindvoering over de goederen wordt genomen, moet de betrokkene niet bekwaam blijven voor fiscale en sociale zaken. De betrokkene zou dus niet langer bekwaam zijn om zich met behulp van zijn elektronische identiteitskaart te authenticeren.

Op sociaal gebied heeft de bewindvoerder bijvoorbeeld soms de grootste moeite om ziekenhuisfacturen te verkrijgen, die hij in theorie nochtans moet betalen. Hetzelfde geldt voor het terugkrijgen van de bedragen die op de zorgattesten voor het ziekenfonds vermeld staan. Het blijkt vaak heel moeilijk te zijn om louter in het bezit van die attesten te worden gesteld.

Moet voor de te beschermen persoon een fiscale en de sociale bekwaamheid worden erkend, aangezien het risico groot is dat het vermogen eronder lijdt?

Wanneer de betrokkene fiscaal en sociaal onbekwaam is verklaard, kan de bewindvoerder voorts de fiscale stukken van de betrokkene naar zijn adres doen sturen, en niet langer naar dat van de beschermde persoon; daar blijven ze immers al te vaak onverrichterzake liggen, met alle mogelijke gevolgen van dien.

Het ontworpen artikel 11 van het wetsontwerp strekt ertoe te bepalen dat de vrederechter bij artikel 492/1, § 2, derde lid, 20°, van het Burgerlijk Wetboek, moet oordelen “over de bekwaamheid van de beschermde persoon met betrekking tot (...) het aangaan van periodieke schulden”. Het aangaan van schulden gaat echter gepaard met risico's. Op grond waarvan zal de beschermde persoon een beslissing nemen als hij/zij daarover niet overlegt met zijn/haar bewindvoerder? Wat moet worden verstaan onder “periodieke schulden”? Schuld vloeit voort uit het aangaan van een lening, en laat dit artikel nu net handelen over de (on)bekwaamheid om een lening te sluiten.

soit dans l'obligation de mettre à disposition des moyens définis.

L'inventaire du patrimoine doit être remis, selon le projet, endéans les six semaines et non plus les quatre semaines après la désignation de l'administrateur des biens. L'allongement de ce délai est à saluer car il permettra de mener une analyse plus précise de la situation patrimoniale. Partant, et afin de rencontrer le principe d'autonomie, la question pourrait être posée à ce moment de mettre ou non le montant évoqué ci-avant à disposition.

Une fois sous administration de biens, une personne qui, préalablement, serait dotée d'un administrateur de la personne nous semble ne pas devoir conserver sa capacité fiscale et sociale. Elle ne disposerait donc plus de la capacité de s'authentifier à l'aide de sa carte d'identité électronique.

Au niveau social, à titre d'exemple, il est parfois extrêmement compliqué pour l'administrateur d'obtenir des factures d'hôpitaux, dont théoriquement il doit assurer le paiement. De même, lorsqu'il s'agit de récupérer les montants des attestations de soins destinées à la mutualité. Être simplement mis en possession de ces attestations se révèle dans bien des cas très difficile.

Est-il donc indispensable de poser la question de la capacité fiscale et sociale, tant le risque de voir le patrimoine souffrir est grand?

Par ailleurs, cela permettrait à l'administrateur de disposer des documents fiscaux à son adresse et non plus à l'adresse de la personne protégée où, très souvent, ils font poste restante, avec les conséquences qu'on peut imaginer.

L'article 11, § 2, du projet prévoit quant à lui que “(...) le juge doit se prononcer sur la capacité de contracter des dettes périodiques”. Qui dit “dettes” dit “risques”. Sur base de quelles informations la personne protégée décidera-t-elle, si elle agit en dehors de toute concertation avec son administrateur des biens? Que faut-il entendre par dette périodique? La dette est la conséquence d'un emprunt or le même article pose la question de la capacité de contracter un emprunt.

Wanneer de verkoper/kredietgever bij een aankoop op krediet gewoon door het *Belgisch Staatsblad* te raadplegen nagaat of de klant bekwaam is, bestaat de mogelijkheid dat de verkoop niet doorgaat, zelfs al zou de rechter hebben geoordeeld dat de klant bekwaam is om dergelijke schulden aan te gaan. In het *Belgisch Staatsblad* wordt immers louter de aanwijzing van de bewindvoerder bekendgemaakt. Deze bepaling dreigt te leiden tot onduidelijkheid, waardoor het bij misbruik moeilijk zal worden de in artikel 493 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde nietigheid in te roepen. Jammer genoeg wordt niet zelden misbruik gemaakt van de situatie.

Vervolgens gaat de spreker in op de oplistings en de tarifiering van de uitzonderlijke ambtsverrichtingen van de bewindvoerder. Het ware wenselijk een lijst op te stellen van de handelingen die als "uitzonderlijk" worden aangemerkt. Dankzij een dergelijke lijst zouden zowel de magistraten als de bewindvoerders over één enkele berekeningsreferentie kunnen beschikken. Al te vaak worden verrichtingen die het midden houden tussen het dagelijks beheer en het uitzonderlijk beheer, niettemin als "uitzonderlijk" aangemerkt.

De voorbeelden zijn legio wanneer de beschermde persoon vastgoed bezit. Is het al dan niet een verrichting van dagelijks beheer wanneer de bewindvoerder op verzoek van de beschermde persoon de factuur van een loodgieter betaalt, vermoedelijk nadat contact werd opgenomen? Daarentegen lijkt het verzoek om bestekken op te stellen – en dus aannemers te ontvangen – voor de herstelling van een dak uiteraard een uitzonderlijke ambtsverrichting te zijn. Diezelfde vraag rijst bij het indienen van een verzoekschrift om een deel van het kapitaal vrij te maken met het oog op de vereffening van een ziekenhuisrekening (een vaak voorkomend geval), of om het naturalisatiedossier te kunnen volgen.

De gevolgen van het overlijden van de beschermde persoon doen veel vragen rijzen. Het wetsontwerp geeft aan dat de vrederechter de opdracht van de bewindvoerder ambtshalve, dan wel op diens verzoek kan verlengen. Die opdracht kan in de huidige stand van de wet van 2013 slechts met twee maanden worden verlengd; die termijnverlenging zou worden opgetrokken tot maximum zes maanden. De verlenging van die termijn is belangrijk in meer dan één opzicht; de bewindvoerder kan zijn opdracht daardoor immers in betere omstandigheden tot een goed einde brengen, inzonderheid wanneer de erfgenamen van de beschermde persoon niet bekend zijn – wat niet zelden het geval is.

Artikel 499/19 van het Burgerlijk Wetboek bevat de bevoegdheden die de bewindvoerder na het overlijden van de beschermde persoon mag uitoefenen totdat de curator wordt aangewezen.

Lors d'un achat à crédit, si le vendeur/prêteur vérifie la capacité de son client en consultant simplement le *Moniteur belge*, la vente pourrait ne pas avoir lieu, quand bien même le juge aurait reconnu la capacité à contracter de telles dettes. En effet, le *Moniteur* publie simplement la désignation de l'administrateur, rien de plus. Cette disposition crée le risque d'un flou qui rendra difficile l'invocation de la nullité visée à l'article 493 du Code civil en cas d'abus. Abus qui, malheureusement, ne sont pas rares.

L'orateur poursuit son intervention en évoquant l'inventaire et la tarification des devoirs exceptionnels accomplis par l'administrateur des biens. Il serait souhaitable de dresser une liste des actes qualifiés d'exceptionnels. Une telle liste permettrait tant aux magistrats qu'aux administrateurs de disposer d'une référence unique de calcul. Trop souvent sont qualifiés d'exceptionnels des devoirs qui se trouvent à la frontière de la gestion quotidienne et de la gestion exceptionnelle.

L'immobilier présente bon nombre d'exemples à ce sujet: répondre à la demande de la personne protégée de payer un plombier, après l'avoir probablement contacté, relève-t-il de la gestion de tous les jours ou non? Faire faire des devis – donc recevoir des entrepreneurs – afin de remplacer une toiture semble par contre relever automatiquement de l'exception. Introduire une requête afin de libérer une partie du capital pour payer des frais d'hôpitaux (c'est fréquent) ou introduire une requête et suivre le dossier en vue d'obtenir la naturalisation, posent la même question.

Les conséquences du décès de la personne protégée soulèvent de nombreuses questions. Le projet précise que le juge de paix, soit d'office, soit à la demande de l'administrateur, peut prolonger la mission. Celle-ci est portée à un maximum de six mois au lieu des deux mois actuels, prévus dans la loi de 2013. La prolongation de ce délai est importante à plus d'un titre car elle permettra à l'administrateur de clôturer sa mission dans de meilleures conditions, particulièrement lorsque la personne protégée est dépourvue d'héritiers connus, cas qui est loin d'être rare.

Le texte de l'article 499/19 du Code civil dresse la liste des compétences "post-mortem" de l'administrateur jusqu'à la désignation du curateur.

De spreker stelt voor die bevoegdheden aan te vullen met de verplichting voor de bewindvoerder om bij de familierechtbank een verzoekschrift in te dienen tot aanstelling van een curator over de onbeheerde nalatenschap, of om op zijn minst de procureur des Konings in kennis te stellen.

Dankzij deze bepaling zou kunnen worden voorkomen dat de afhandeling van (soms ingewikkelde) gevallen blijft aanslepen, inzonderheid wanneer de beschermde persoon vastgoed in bezit had en er geen belanghebbenden zijn.

Een laatste aspect betreft de evaluatie van de bewindvoeringsopdracht.

De vrederechter heeft bemiddelings- en controlebevoegdheden. Wanneer de partijen niet overeenkomen, is hij gelast de standpunten van de partijen – bewindvoerder over de persoon en over diens goederen, vertrouwenspersoon en beschermde persoon – op elkaar af te stemmen.

De controlebevoegdheid van de vrederechter geldt ten aanzien van alle partijen, inzonderheid inzake de goederen.

De wet van 2013 bepaalt dat de bewindvoerder jaarlijks schriftelijk verslag moet uitbrengen over de rekeningen. Het bij artikel 30 van dit wetsontwerp ontworpen artikel 499/14, § 2, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, bepaalt het volgende: *“Met het verslag wordt een kopie meegedeeld van het eerste en laatste rekeninguittreksel van de periode waarop het verslag betrekking heeft ter staving van de erin vermelde saldi.”* Aangezien mag worden aangenomen dat zulks niet volstaat en het op grond van louter het eerste en het laatste rekeninguittreksel niet mogelijk is de aard van de bewegingen op de rekening tijdens de hele periode nauwkeurig na te gaan, lijkt het relevant een en ander duidelijker te stellen. Bij de banken kan op eenvoudig verzoek een volledig overzicht van de debet- en de creditverrichtingen worden opgevraagd.

Vervolgens beoogt de tekst in de volgende bepaling te voorzien: *“De bewindvoerder voert een vereenvoudigde boekhouding, die tenminste betrekking heeft op de mutaties in contant geld of op de rekeningen.”* Kennelijk is het relevant om aan de debet- en de creditkolom van elke boekhouding een derde kolom toe te voegen, waarin uitsluitend de inkomsten zouden worden vermeld. Een op het credit geboekte terugbetaling van verstrekte zorg is immers geen inkomen terwijl de maandelijkse uitkeringen dat wel zijn. De schuldenaar die deze bedragen overschrijft, is dezelfde, met name het ziekenfonds. Hoe kan vlot worden uitgemaakt in welk

L'orateur suggère de compléter cette liste des compétences, en prévoyant l'obligation pour l'administrateur d'introduire une requête en succession vacante auprès du tribunal de la famille ou, à tout le moins, d'aviser le procureur du Roi.

Cette disposition permettrait d'éviter que des situations, parfois complexes, perdurent, en particulier lorsque la personne protégée décédée était propriétaire d'immeubles et qu'il n'y a personne d'intéressé.

Un dernier aspect concerne l'évaluation des missions d'administration.

Le juge de paix a des pouvoirs de conciliation et de contrôle. Il est chargé, en cas de désaccord, de “rapprocher les points de vue” entre les parties: administrateur de la personne, des biens, personne de confiance et personne protégée.

Son pouvoir de contrôle s'exerce à l'égard de toutes les parties, particulièrement en ce qui concerne les biens.

Au-delà de la communication annuelle d'un rapport et des comptes, prévue par la loi de 2013, il paraît pertinent d'ajouter une précision: le texte de l'article 499/14 en projet prévoit que l'administrateur des biens joint à son rapport *“une copie du premier et du dernier extrait de compte de la période concernée par le rapport, destinée à étayer les soldes qui y sont mentionnés...”*. Il est permis de penser que c'est insuffisant, et que les premier et dernier extraits bancaires ne permettent pas une vérification précise de la nature des mouvements d'argent tout au long de la période. Un historique complet des mouvements peut facilement être obtenu auprès des banques.

Le texte poursuit en prévoyant que *“l'administrateur tient une comptabilité simplifiée portant au minimum sur les mouvements des disponibilités en espèce et en compte...”*. Il semble pertinent d'ajouter, aux colonnes débit et crédit de toute comptabilité, une troisième colonne où seraient reportés uniquement les revenus. En effet, porté au crédit, un remboursement de soins donnés n'est pas un revenu alors que des indemnités mensuelles le sont. Le débiteur qui vire ces montants est le même: la mutualité. Comment faire aisément la distinction entre les natures différentes de ces apports financiers en faveur de l'administré? Rappelons que la

opzicht die financiële tegemoetkomingen ten gunste van de bestuurdde van elkaar verschillen? Er moet aan worden herinnerd dat de vergoeding van de bewindvoerder ten hoogste 3 % van de inkomsten bedraagt; het is dus noodzakelijk de aard van de op het credit geboekte bedragen goed te kennen.

Dezelfde redenering geldt voor de huurgelden en de lasten van een beschermdde persoon die eigenaar is van een verhuurd pand: het huurgeld is een inkomen, de lasten zijn dat niet.

Die oplossing zou de transparantie van de rekeningen vergroten, zou de controle erop vergemakkelijken en zou *de facto* de taak van de vrederechter vergemakkelijken.

De spreker gaat vervolgens in op de afschaffing van de verplichte evaluatie waarbij wordt uitgemaakt of de maatregelen na twee jaar al dan niet moeten worden voortgezet. Die regeling maakte de taak van de kantonrechter heel wat zwaarder, ofschoon die evaluatie niet in alle gevallen noodzakelijk was. De spreker stelt derhalve voor dat de rechter zich bij elke maatregel waartoe wordt beslist, uitspreekt over de duur ervan en daarbij dus een termijn vastlegt waarna een evaluatie zou moeten plaatsvinden. Zulks kan voorkomen dat het voorlopige te vaak definitief wordt, zonder die mogelijkheid evenwel uit te sluiten. Hoewel de maatregel wordt opgelegd als zijnde definitief, zou die kunnen worden herzien indien de situatie van de betrokkene veranderd is; er kan immers niet worden uitgesloten dat de technologische vooruitgang, in het bijzonder die van de geneeskunde, een dergelijke evolutie mogelijk maakt.

Wat de toegang van de beschermdde persoon tot het centraal register betreft, vraagt de spreker zich af hoe dat mogelijk zal worden gemaakt. Hoe zal die persoon zijn recht op wijziging van de gegevens die op hem betrekking hebben, kunnen doen gelden?

Vervolgens benadert de spreker de vertegenwoordiging van de persoon in het licht van de wet betreffende de rechten van de patiënt. Hij vraagt zich af of voor die vertegenwoordiging niet de voorafgaande toestemming van de vrederechter vereist zou moeten zijn. Daartoe zou de vrederechter de belangrijkste betrokkene, zijnde de beschermdde persoon zelf, opnieuw moeten horen. Die bevoegdheid van de rechter zou de waardigheid van de belanghebbende vergroten en voorkomen dat de persoon minder goed wordt beschermd.

Kortom, er is verdienstelijk werk geleverd. Het legt ontegensprekelijk de klemtoon op de bereidheid een en ander te vereenvoudigen, alsook de tekst beter af te

rémunération de l'administrateur s'élève à maximum 3 % des revenus; il est donc nécessaire de bien identifier les montants portés au crédit.

Le même raisonnement s'applique aux loyers et charges d'une personne protégée propriétaire d'un bien donné en location: le loyer est un revenu, les charges n'est sont pas.

Cette solution apporterait une plus grande transparence des comptes, en faciliterait le contrôle et rendrait *de facto* plus aisée la tâche du juge de paix.

Sur la suppression de l'évaluation obligatoire de la poursuite ou non de ces mesures après deux ans. Cette disposition alourdissait considérablement la tâche du magistrat cantonal sans que cette évaluation ne soit nécessaire dans tous les cas. L'orateur suggère que dans chaque cas le magistrat se prononce, au moment de la décision de la mesure, sur la durée de celle-ci et fixe donc un délai au terme duquel une évaluation devrait être opérée. Cela permettrait d'éviter que le provisoire ne soit trop souvent définitif, sans exclure cette possibilité. Bien que prononcée à titre définitif, elle resterait révisable si la situation de la personne venait à changer. En effet, on ne peut négliger que les progrès technologiques, et de la médecine en particulier, permettent de telles évolutions.

Sur l'accès de la personne protégée au registre central. Comment y aura-t-elle accès? Comment pourrait-elle faire valoir son droit à modification des données la concernant?

Sur la représentation de la personne en regard de la loi sur les droits des patients. Ne faut-il pas subordonner cette représentation à l'accord préalable du juge de paix qui, pour ce faire, réentendrait le principal intéressé... la personne protégée? Réintroduire cette injonction restituerait une plus grande dignité à l'intéressé. Ceci pour ne pas affaiblir la protection de la personne.

En conclusion, le travail réalisé mérite d'être salué. Il met indéniablement l'accent sur une volonté de simplification, une plus grande adéquation du texte avec

stemmen op het streven ieders rechten en waardigheid beter te eerbiedigen.

B.2.8. Uiteenzettingen van mevrouw Marga De Bauw, voorzitter, en de heer Pierre-André Wustefeld, ondervoorzitter van de Commissie voor onderhoudsbijdragen

Mevrouw Marga De Bauw, voorzitter van de Commissie voor onderhoudsbijdragen, herinnert aan de moeizame oprichting van de Commissie voor onderhoudsbijdragen die, hoewel ze bij de wet van 19 maart 2010 in het leven werd geroepen, haar werkzaamheden pas in januari 2016 echt heeft kunnen aanvatten.

De commissie heeft onmiddellijk werk gemaakt van het formuleren van aanbevelingen voor de objectivering van de in de artikelen 203, § 1, en 203bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde onderhoudsbijdragen. Zij heeft een inventaris aangelegd van de evaluatiemethoden voor de verschillende posten waaruit de onderhoudsverplichting bestaat.

Voorts heeft de commissie er werk van gemaakt om de begrippen “gewone kosten” en “buitengewone kosten” te verduidelijken. Pro memorie: de verschillende familierechtbanken, de griffies of zelfs de balies hebben verschillende lijsten opgemaakt van wat onder het begrip “buitengewone kosten” moet worden verstaan; tevens moest rekening worden gehouden met de rechtspraak die op het echelon van de beslagrechters tot stand is gekomen.

Bovendien heeft de commissie bepaalde leemten in het bestaande wetgevende apparaat aangestipt, en heeft zij voorgesteld die leemten concreet te verhelpen. In verband met de gewone kosten is er met name het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen de “verblijfsgebonden kosten” en de “verblijfsoverstijgende kosten”. Kapperskosten bijvoorbeeld vallen vanzelfsprekend niet onder de buitengewone kosten, maar de vraag rijst of ze als “verblijfsgebonden” kunnen worden beschouwd.

De heer Pierre-André Wustefeld, ondervoorzitter van de Commissie voor onderhoudsbijdragen, sluit zich aan bij wat de vorige spreekster heeft gesteld; haar betoog weerspiegelt de werkzaamheden die de Commissie voor onderhoudsbijdragen heeft verwezenlijkt tijdens de eerste twee jaar van haar bestaan.

Toe te juichen vallen de prima betrekkingen die binnen die commissie heersen. Al even lovenswaardig is de aandacht die de minister van Justitie en het Parlement aan haar eerste verslag hebben besteed.

le souci de mieux respecter les droits et la dignité de chacun.

B.2.8. Exposés de Mme Marga De Bauw, présidente, et M. Pierre-André Wustefeld, vice-président, de la commission des contributions alimentaires

Mme Marga De Bauw, présidente de la commission des contributions alimentaires, rappelle la difficile mise en place de la commission des contributions alimentaires qui, bien que créée par la loi du 19 mars 2010, n’a pu véritablement entamer ses travaux qu’en janvier 2016.

La commission s’est immédiatement attelée à formuler des recommandations pour l’objectivation du calcul des contributions alimentaires visées aux articles 203, § 1er, et 203bis du Code civil. Elle a procédé à un inventaire des méthodes d’évaluation des différents postes que comprend l’obligation d’entretien.

La commission s’est également employée à clarifier les notions de “frais ordinaires” et de “frais extraordinaires”. Pour rappel, différentes listes reprenant ce qu’il y a lieu d’entendre sous la notion de “frais extraordinaires” ont été établies dans les différents tribunaux de la famille, au sein des parquets, voire au sein des barreaux; il a fallu également tenir compte de la jurisprudence qui s’est développée au niveau des juges des saisies.

La commission a par ailleurs identifié certaines lacunes dans le dispositif législatif existant et a proposé d’y remédier de manière concrète, notamment en ce qui concerne, au sein des frais ordinaires, la distinction à opérer entre “frais liés au séjour” et “frais non liés au séjour”; à titre d’exemple, des frais de coiffeur ne relèvent à l’évidence pas des frais extraordinaires, mais peut-on les considérer comme étant “liés au séjour”?

M. Pierre-André Wustefeld, vice-président de la commission des contributions alimentaires, souscrit aux propos de l’intervenante précédente, qui reflètent les travaux accomplis par la commission des contributions alimentaires au cours des deux premières années de son existence.

Il convient de saluer la qualité des relations qui règnent au sein de ladite commission et l’intérêt porté par le ministre de la Justice et le Parlement à son premier rapport.

Er bestaan welomschreven verwachtingen omtrent de aan de commissie ter beschikking te stellen middelen, zodat ze doeltreffender kan worden. Dat is echter een ander debat.

Er is veel werk verricht om binnen de commissie een consensus te bereiken over:

- de definitie van het begrip “buitengewone kosten”, alsmede over de nadere regels volgens welke die kosten mogen worden gedaan en volgens welke ze worden terugbetaald;

- het ermee samenhangende begrip “verblijfsoverstijgende” kosten.

Via reflectie konden netelige kwesties worden uitgeklaard, bijvoorbeeld het begrip “internaatkosten”: na intense besprekingen in de commissie is een consensus bereikt om dergelijke kosten van de buitengewone kosten uit te sluiten. Dankzij de analyse van de budgetten die aan de hand van de verschillende objectiveringsmethodes voor de onderhoudsbijdragen werden aangereikt, kon immers worden aangetoond dat de internaatkosten in werkelijkheid niet hoger uitvielen dan het, gelet op de tenlastenemingsperiodes van het kind gesuggereerde, gezamenlijke aandeel van de uitgaven voor voeding, huisvesting, reiskosten, schoolgeld en kosten voor buitenschoolse activiteiten. Dat neemt niet weg dat de ouders overeenstemming kunnen bereiken over een gezamenlijke tenlasteneming van die kosten, afgezien van het gewone budget.

Bij de werkzaamheden is de commissie was nog een ander punt onder de loep genomen. Zij is het er meer bepaald over eens geworden dat van de wetgever moet worden verkregen dat de transparantie van de overeenkomsten over de nadere financieringsregels betreffende de behoeften van de kinderen wordt vergroot, zonder dat het daarbij uitmaakt wie die overeenkomsten hebben opgemaakt (advocaten, bemiddelaars, notarissen of de partijen zelf; cf. artikel 126 van het wetsontwerp).

Wanneer diezelfde overeenkomsten ter discussie worden gesteld wegens “een nieuw element”, draait dat al te vaak uit op onoverkomelijke hinderpalen: met welke bijdragecapaciteiten van de partijen werd concreet rekening gehouden? wat was het bedrag van de kinderbijslag? op welk budget worden de behoeften van het kind geraamd? welke waardering werd in aanmerking genomen voor de periodes van secundaire huisvesting? voor welke bedragen werd eventueel beschikt ten opzichte andere geschillen (bijvoorbeeld in het raam van de overname van een pand dat tot de gemeenschap van goederen behoort)? Die overwegingen maken het de rechtsbeoefenaars onmogelijk sereen en doeltreffend

Des attentes précises existent par ailleurs quant aux moyens à mettre à disposition de la commission pour lui permettre de gagner en efficacité, mais ceci relève d'un autre débat.

Un important travail a été réalisé pour obtenir au sein de la commission un consensus sur:

- la définition des frais extraordinaires, les modalités de leur engagement et de leur remboursement;

- la notion connexe de “frais non directement liés” aux modalités d'hébergement.

Une réflexion au permis de clarifier des points épineux, tel la notion de “frais d'internat”: après de riches échanges au sein de la commission, un consensus s'est dégagé pour les exclure des frais extraordinaires. En effet, l'analyse des budgets proposés par les différentes méthodes d'objectivation des contributions alimentaires a permis de mettre en évidence que les frais d'internat n'excédaient pas, en réalité, la part globale des dépenses “Alimentation, logement, frais de déplacement, frais de scolarité et de para-scolarité” suggérée au regard des périodes de prise en charge de l'enfant. Cela ne prive pas les parents de la possibilité de se mettre d'accord sur une prise en charge commune de ces frais, au-delà du budget ordinaire.

Un autre point d'attention des travaux de la commission concerne le consensus dégagé sur la nécessité d'obtenir du législateur que les conventions portant sur les modalités de financement des besoins des enfants soient plus transparentes, et ce quels qu'en soient les auteurs (avocats, médiateurs, notaires, parties elles-mêmes; cf. l'article 126 du projet de loi).

Trop souvent, la remise en cause de ces mêmes conventions “en raison d'un élément nouveau” débouche sur des obstacles insurmontables: quelles étaient les facultés contributives des parties concrètement prises en compte de même que le montant des allocations familiales, quel était le budget estimé des besoins de l'enfant, quelle valorisation a été retenue pour les périodes d'hébergement secondaire, à quelle hauteur a-t-on éventuellement transigé en fonction d'autres questions litigieuses (p.ex., dans le cadre d'une reprise d'immeuble dépendant de la communauté de biens)? Ces considérations ne permettent pas aux praticiens du droit de travailler dans la sérénité et l'efficacité: bien

te werken: heel wat nodeloze geschillen zouden kunnen worden voorkomen met die minieme maar belangrijke toevoeging die de commissie bepleit en die in het ter bespreking voorgelegde wetsontwerp is opgenomen.

De doordachte, onderling overeengekomen en pragmatische wijzigingen die in het jaarverslag 2016 over de werkzaamheden van de commissie worden vermeld, zullen niet alleen de rechtzoekenden maar ook het beheer van geschillen ter zake ten goede komen.

B. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Christian Brotcorne (cdH) begrijpt niet waarom het wetsontwerp, wat het vaststellen van de bijdrage in het levensonderhoud voor de kinderen betreft, in een zo strikt parallelisme voorziet tussen de gerechtelijke procedures en de bemiddelingsprocedure.

De spreker vindt het maar normaal dat in het raam van een rechterlijke uitspraak voor de vaststelling van de respectieve bijdrage van de ouders in het levensonderhoud heel nauwkeurig wordt aangegeven volgens welke nadere regels en voorwaarden een en ander gebeurt – al was het maar vanwege de verplichting de vonnissen met redenen te omkleden alsook om achteraf het werk van de magistraten te vergemakkelijken (in het kader van een eventueel beroep, in geval van herziening van het pensioen enzovoort). Dat lijkt hem daarentegen volstrekt overbodig te zijn wanneer de ouders binnen een bemiddelingsprocedure tot een vergelijk zijn gekomen. Dient er bijvoorbeeld aan te worden herinnerd dat bij de vaststelling van de bijdragecapaciteit van de ouders vrijwillig en in het belang van het kind rekening mag worden gehouden met elementen (roerende inkomsten bijvoorbeeld) die de betrokkenen zelf niet noodzakelijkerwijze uitdrukkelijk in een procedurestuk opgenomen willen zien?

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) stelt met betrekking tot de verschillende aspecten van het bewind over de goederen vast dat er een consensus tot stand lijkt te komen. Wel rijst nog een probleem aangaande de elektronische identiteitskaart en het eventuele gebruik ervan door de beschermde persoon voor bepaalde beheersdaden. Dit precieze punt zou dus moeten worden herbekeken.

Aangaande de eventuele onverenigbaarheid van de opdracht van bewindvoerder over de goederen en van persoonlijk assistent wordt onvoldoende rekening gehouden met de bijzondere situatie waarin de ouders van de beschermde persoon zich bevinden: moet de onverenigbaarheid ook in dat geval worden toegepast?

Voorts wenst de spreekster meer uitleg over de basisonderwijs voor de artsen die de uitvoerige medische verklaring zouden moeten opstellen om de vrederechter

des litiges inutiles pourraient être évités par cet ajout, minime mais essentiel, préconisé par la commission et retenu par le projet de loi qui vous est soumis.

Les modifications réfléchies, consensuelles et pragmatiques contenues dans le rapport 2016 des travaux de la commission seront particulièrement bénéfiques aux justiciables, d'une part, et à la gestion des litiges en la matière, d'autre part.

B. Questions et remarques des membres

M. Christian Brotcorne (cdH) indique ne pas comprendre le parallélisme strict établi par le projet, en ce qui concerne la fixation de la contribution alimentaire pour les enfants, entre les procédures judiciaires et la procédure de médiation.

Autant il semble normal à l'intervenant que la fixation de la contribution alimentaire entre parents, lorsqu'elle résulte d'une décision judiciaire, entre dans le détail des modalités et conditions applicables – ne fût-ce qu'en raison de l'obligation de motiver les jugements et aux fins de faciliter ultérieurement le travail des magistrats (dans le cadre d'un appel éventuel, en cas de demande de révision de la pension, etc.) – autant cela paraît superflu lorsque les parents ont pu s'accorder dans le cadre d'une procédure de médiation. Faut-il rappeler, par exemple, que la fixation de la capacité contributive des parents peut volontairement et dans l'intérêt de l'enfant tenir compte d'éléments (des revenus mobiliers, par exemple) que les intéressés eux-mêmes ne souhaitent pas nécessairement expliciter dans une pièce de procédure?

Mme Sonja Becq (CD&V) constate, en ce qui concerne les différents aspects de l'administration des biens, qu'un consensus semble se dégager. Un problème subsiste cependant en ce qui concerne la carte d'identité électronique et son usage éventuel par la personne protégée pour certains actes d'administration; ce point précis devrait donc être réexaminé.

En ce qui concerne l'incompatibilité éventuelle de la mission d'administrateur des biens et d'assistant personnel, la situation particulière dans laquelle se trouvent les parents de la personne protégée n'est pas suffisamment prise en compte: l'incompatibilité doit-elle également trouver à s'appliquer dans ce cas de figure?

L'intervenante souhaite par ailleurs obtenir d'avantage d'éclaircissements en ce qui concerne la formation de base qui serait prévue pour les médecins chargés

in kennis te stellen van de staat van de te beschermen persoon (of van de persoon aan wie de status van beschermde persoon al werd toegewezen).

Tevens voorziet het wetsontwerp erin dat de vreederechter het openbaar ministerie om een schriftelijk advies kan vragen. Hoe lovenswaardig de intentie ook is, rijst de vraag of zulks in de praktijk haalbaar is. Wat met de impact op onder meer de procedurelooptijd?

Evenals de vorige spreker wil de spreekster weten of de bepalingen inzake de onderhoudskosten op gelijkwaardige wijze in detail moeten worden beschreven en met redenen omkleed, ongeacht of ze voortvloeien uit een rechterlijke uitspraak dan wel werden vastgesteld in het kader van een bemiddeling. Moet voor die beide situaties echt in een strikt parallelisme worden voorzien?

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) onderstreept dat het wetsontwerp een einde wil maken aan een langdurige controverse over de gemeenrechtelijke collectieve vordering voor de verenigingen. Er moest een algemene oplossing worden aangereikt voor het probleem dat het Grondwettelijk Hof had aangekaart in zijn arrest nr. 133/2013 van 10 oktober 2013, aangezien de wetgever tot dusver genoeg had genomen met gedeeltelijke en gevalgebonden oplossingen.

De spreker merkt op dat niet alleen in dit debat maar ook in alle eerdere gelijkaardige debatten (cf. de discussies ten tijde van de erkenning van een groepsvorderingsrecht voor de verenigingen die de belangen van de gebruikers dienen) de tegenstanders – het VBO op kop – van een uitbreiding van het groepsvorderingsrecht als hoofddargument aanvoeren dat een dergelijke maatregel zou leiden tot een “gerechtelijke tsunami” die de hoven en rechtbanken zal verzwelgen. De praktijk leert echter dat daar niets van aan is: de verenigingen zijn niet zo kapitaalkrachtig dat zij een lawine aan procedures kunnen ontketenen en stellen pas in laatste instantie een rechtsvordering in. Beschikken de vertegenwoordigers van de verenigingen over cijfers in dat verband?

Zo heeft Test-Aankoop sinds de *class action* inzake de verdediging van de consument vier jaar geleden werd ingesteld zeven zaken aangespannen die meestal ruimschoots gerechtvaardigd waren (denken we aan *Dieselgate*, de vergoeding voor stakingsdagen bij de NMBS enzovoort). Dit cijfer is meer dan redelijk en ontkracht de vrees die vier jaar geleden werd geuit.

Met de minister van Justitie zal een debat worden gevoerd over de wijze waarop het wetsontwerp omgaat met de door het Grondwettelijk Hof gestelde vraag (namelijk onder welke voorwaarden een vorderingsrecht dat

d'établir le certificat médical circonstancié destiné à éclairer le juge de paix sur l'état de la personne à protéger (ou déjà placée sous statut de personne protégée).

Le projet prévoit également la possibilité, pour le juge de paix, de requérir l'avis écrit du ministère public. L'intention semble louable, mais cela pourra-t-il se faire en pratique? Quid de l'impact sur la durée de la procédure, entre autres?

Comme l'intervenant précédent, l'oratrice souhaite savoir si les dispositions relatives aux frais d'entretien devront être détaillées et motivées de manière similaire, qu'elles proviennent d'une décision judiciaire ou qu'elles aient été arrêtées dans le cadre d'une médiation. Est-il nécessaire de prévoir un strict parallélisme entre ces deux cas de figure?

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) souligne que le projet de loi vise à clore une longue controverse en ce qui concerne l'action d'intérêt collectif de droit commun pour les associations. Il fallait apporter une réponse générale au problème soulevé par l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 133/2013 du 10 octobre 2013, le législateur s'étant contenté jusqu'à présent de solutions partielles et ponctuelles.

L'intervenant note que, dans ce débat comme dans tous les autres débats similaires qui l'ont précédé (cf. les discussions au moment de la reconnaissance d'un droit d'action collective pour les associations représentant les intérêts des consommateurs), l'argument essentiel des détracteurs – la FEB en tête – d'une extension du droit d'action collective revient à dire que la mesure risque d'entraîner un “tsunami judiciaire” qui submergera les cours et tribunaux. Or, on constate en pratique qu'il n'en est rien: les associations n'ont pas tant d'argent à dépenser qu'elles puissent déclencher une avalanche de procédures et ne se lancent dans une action judiciaire qu'en dernier recours. Les représentants des associations disposent-ils de données chiffrées à ce sujet?

Test-Achats par exemple a, depuis l'introduction il y a quatre ans de la class action en matière de défense du consommateur, lancé sept actions, le plus souvent largement justifiées (cf. le *Dieselgate*, l'indemnisation des journées de grève de la SNCB, etc.). Ce chiffre est plus que raisonnable et dément les craintes exprimées il y a quatre ans.

La discussion concernant la manière dont le projet règle la question soulevée par la Cour constitutionnelle (“à quelles conditions un droit d'action visant à la protection des libertés fondamentales telles qu'elles sont

de bescherming beoogt van de fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale verdragen waarbij België partij is, kan worden toegekend).

Mevrouw Goedele Uyttensprot (N-VA) wijst op de kritiek die een jaar geleden in een artikel van *De Standaard* werd geuit over de wijze waarop de onderhoudsbijdragen voor het kind worden bepaald.

De objectivering en de transparantie van de berekeningsmethoden voor de onderhoudsbijdragen is één van de taken van de Commissie voor onderhoudsbijdragen. De verwachtingen ter zake zijn hooggespannen. De vertraging die de Commissie voor onderhoudsbijdragen heeft opgelopen, valt te betreuren, maar is niet te wijten aan de commissie, noch aan haar leden, maar aan het gebrek aan middelen in de periode 2010-2016.

De commissie heeft als moeilijke taak de “kosten van een kind” te berekenen. Dat houdt in dat een moeilijk evenwicht moet worden gevonden tussen verschillende factoren en tussen de verschillende betrokken partijen. De spreekster is ingenomen met het al gerealiseerde werk: de commissie heeft twee aanbevelingen geformuleerd die enerzijds betrekking hebben op het bepalen van de buitengewone kosten (met inbegrip van de nadere regels inzake aanwending en terugbetaling), en anderzijds op het daarmee verwante begrip van kosten die indirect met het verblijf verbonden zijn.

Kunnen de vertegenwoordigers van de Commissie voor onderhoudsbijdragen aangeven of het voorliggende wetsontwerp beantwoordt aan de voornoemde aanbevelingen, dan wel of nog aanvullende maatregelen moeten worden genomen?

C. Antwoorden en replieken

Mevrouw Els Vandensande, vertegenwoordiger van Verenigde Verenigingen antwoordt op de vraag van de heer Van Hecke dat ze niet beschikt over concrete cijfers met betrekking tot het aantal vorderingen die door verenigingen voor het Grondwettelijk Hof en de Raad van State werden ingesteld teneinde hun statutaire doelstellingen na te streven.

In de praktijk trekken verenigingen zelden alleen naar de rechter maar werken meestal samen met elkaar en stellen samen een beroep in. Dit geeft aan dat verenigingen niet lichtzinnig omspringen met hun recht om voor het Grondwettelijk Hof en de raad van State wel procedures aan te spannen ter verdediging van hun statutair doel. Bovendien is die samenwerking

reconnues par la Constitution et par les traités internationaux auxquels la Belgique est partie” peut-il être reconnu?) sera menée avec le ministre de la Justice.

Mme Goedele Uyttensprot (N-VA) rappelle les critiques parues il y a un an dans un article du *Standaard* à propos des modalités de fixation des pensions alimentaires pour enfant.

L’objectivation et la transparence des méthodes de calcul de ces pensions alimentaires est une des missions de la commission des contributions alimentaires, et les attentes en la matière sont grandes. On peut déplorer le retard pris par la commission des contributions alimentaires, mais ce retard n’est pas imputable à la commission ni à ses membres mais à l’absence de moyens dans la période 2010-2016.

La délicate mission de la commission revient à déterminer le “coût d’un enfant”, ce qui implique de trouver de difficiles équilibres entre différents facteurs et entre les différentes parties concernées. L’intervenante salue le travail déjà accompli, la commission ayant formulé deux recommandations, relatives d’une part à la définition des frais extraordinaires (en ce compris les modalités d’engagement et de remboursement) et d’autre part à la notion connexe de frais non directement liés à l’hébergement.

Les représentants de la commission contributions alimentaires peuvent-ils indiquer si les différents textes à l’examen satisfont aux recommandations précitées ou si des mesures complémentaires doivent encore être prévues?

C. Réponses et répliques

Mme Els Vandensande, représentante de “Verenigde Verenigingen”, en réponse à la question de M. Van Hecke, indique ne pas disposer de chiffres concrets en ce qui concerne le nombre d’actions intentées par des associations auprès de la Cour constitutionnelle et du Conseil d’État en vue de poursuivre leurs buts statutaires.

En pratique, les associations se lancent rarement seules dans une action en justice. Généralement, elles collaborent et interjettent appel ensemble, ce qui indique qu’elles n’utilisent pas à la légère leur droit d’engager des procédures devant la Cour constitutionnelle et le Conseil d’État pour défendre leur objet statutaire. Souvent, cette collaboration est en outre

vaak gewoonweg noodzakelijk om het beroep financieel haalbaar te maken voor de betrokken verenigingen.

De heer Kristiaan Rotthier, vertegenwoordiger van de Conferentie van vrederechters en politierechters, vindt het idee dat bij aanvragen met betrekking tot minderjarigen en beschermde personen het schriftelijk advies van het parket wordt vereist niet absurd, maar vreest wel dat die vereiste in de praktijk onmogelijk kan worden nageleefd: gezien de hoeveelheid te behandelen dossiers en de termijnen die in acht moeten worden genomen, zou het veel te lang duren alvorens de vrederechter een beslissing kan nemen.

In verband met de onverenigbaarheid van de taak van de persoonlijke assistent van de beschermde persoon met de status van bewindvoerder over de goederen van diezelfde persoon, merkt de spreker op dat die eerste taak in de praktijk door de ouders wordt waargenomen. Onder de gelding van die vigerende wet mogen de ouders ook de taak van bewindvoerder over de goederen uitoefenen op voorwaarde dat de vrederechter daarover het toezicht heeft.

Zal die onverenigbaarheid absoluut worden (en dus ook voor de ouders gelden)? De spreker is in elk geval van oordeel dat de professionele bewindvoerder over de goederen niet tegelijk de taak van persoonlijk assistent van dezelfde beschermde persoon op zich kan nemen.

De heer Vincent Bertouille, vertegenwoordiger van het Koninklijk verbond van vrede- en politierechters, beklemtoont dat het belangrijk is dat de beschermde persoon de mogelijkheid krijgt tot ondertekening of authenticatie aan de hand van zijn elektronische identiteitskaart. Dat is een belangrijk aspect van het wetsontwerp.

Nog in verband met de beschermde personen bevat het wetsontwerp andere bepalingen die problemen kunnen opleveren:

— de onverenigbaarheid tussen de status van persoonlijk assistent en die van bewindvoerder; wat als in een lopende bewindvoering slechts één persoon is aangewezen om beide rollen te vervullen, meestal één van de ouders?

— de medische verklaring van een erkende en speciaal opgeleide arts: wat zal het vereiste opleidingsniveau zijn; wat als de vrederechter binnen een redelijke termijn geen arts met de vereiste kwalificatie vindt?

tout simplement nécessaire pour que les associations concernées aient les moyens financiers d'entamer cette procédure d'appel.

M. Kristiaan Rotthier, représentant de la Conférence des juges de paix et de police, estime que si l'idée de requérir l'avis écrit du parquet dans les demandes relatives aux mineurs et aux personnes protégées n'est en soi pas absurde, il craint que cela s'avère en pratique impossible à respecter: vu le volume de dossiers à traiter et vu les délais à respecter, il s'écoulerait un délai beaucoup trop long pour le juge de paix appelé à statuer.

Concernant la question de l'incompatibilité entre la mission de l'assistant personnel de la personne protégée et le statut d'administrateur des biens de cette même personne, il note qu'en pratique ce sont les parents qui remplissent la première mission. Sous le régime de la loi actuelle, les parents peuvent également assurer la fonction d'administrateur des biens, sous réserve du contrôle exercé par le juge de paix.

Cette incompatibilité doit-elle évoluer pour devenir absolue (et donc frapper également les parents)? L'orateur estime en tout état de cause que l'administrateur de biens, s'il est professionnel, ne peut en même temps exercer la fonction d'assistant personnel d'une même personne protégée.

M. Vincent Bertouille représentant de l'Union Royale des juges de paix et de police, souligne l'intérêt qu'il y a à permettre à la personne protégée de signer ou de s'authentifier au moyen de sa carte d'identité électronique. C'est un élément important du projet.

Toujours au sujet des personnes protégées, le projet comporte encore des dispositions qui pourraient poser des difficultés:

— l'incompatibilité entre le statut d'assistant personnel et celui d'administrateur des biens de la personne protégée; quid lorsque, dans des administrations en cours, une seule personne a été désignée pour remplir les deux rôles, le plus souvent un des parents?

— l'attestation médicale émanant d'un médecin agréé et spécialement formé: quel sera le niveau de formation requis, que faire lorsque le juge de paix ne trouve pas, dans un délai raisonnable, de médecin disposant de la qualification requise?

— het advies van het parket, dat ook kan worden gevraagd als een wijziging in de bewindvoeringsregeling inzake de goederen of de persoon moet worden aangebracht: wat als dit advies, dat bij tussenkomst van de bevoegde sociale dienst door de procureur des Konings dient te worden gegeven, niet of niet binnen een redelijke termijn aankomt? Het is aannemelijk dat die adviezen, in bepaalde arrondissementen waar het parket onder de werklast bezwijkt (bijvoorbeeld Brussel), nooit zullen aankomen; de eerste slachtoffers zullen de mensen zijn die om een wijziging van de bewindvoeringsregeling inzake de goederen of de persoon vragen.

Mevrouw Gisèle Marlière, voorzitter van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, kan alleen maar herhalen wat zij voordien heeft gezegd, namelijk dat de Hoge Raad om advies werd gevraagd over de maatregelen met betrekking tot de bewindvoering over de beschermde persoon.

Zonder vooruit te lopen op de inhoud van het advies, meent de sprekerster te kunnen aangeven dat dit vermoedelijk genuanceerd zal zijn:

1° enerzijds zijn er aanzienlijke verschillen in de beleidslijnen tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel;

2° anderzijds, wanneer aan die beleidslijnen middelen worden besteed, heeft de controle hoofdzakelijk betrekking op de taken van de persoonlijke assistent van de beschermde persoon.

De heer Luc Goutry, vertegenwoordiger van Meldpunt Bewindvoering, wijst op een aantal elementen die verduidelijking vergen:

— wat de persoonlijke assistent betreft: als die wordt betaald, dan komt de controle toe aan de persoon die hem heeft aangewezen;

— de onverenigbaarheid tussen de functie van bewindvoerder en die van persoonlijke assistent moet worden herzien met betrekking tot de ouders van de te beschermen persoon;

— men kan zich vragen stellen over de noodzaak van een aanvullende opleiding voor de artsen die belast zijn met het opstellen van de verklaring in het kader van de bewindvoeringsprocedures inzake personen; de spreker vindt immers dat modelformulieren een huisarts in staat zouden moeten stellen om de genoemde verklaring correct in te vullen;

— in de tussenkomst van de bevoegde sociale dienst moet niet worden voorzien op het niveau van het parket, maar rechtstreeks op initiatief van de vrederechter;

— l'avis des parquets, qui pourra être demandé également en cas de changement à apporter au régime de l'administration des biens ou de la personne: que faire si cet avis, qui est censé être rendu par le procureur du Roi à l'intervention du service social compétent, n'arrive pas ou n'arrive pas dans un délai raisonnable? Il est permis de penser que, dans certains arrondissements où le parquet croule sous la charge de travail (à Bruxelles, par exemple), ces avis n'arriveront jamais; ce sont les personnes qui demanderont une modification du régime de l'administration des biens ou de la personne qui en seront les premières victimes.

Mme Gisèle Marlière, présidente du Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées, ne peut que répéter ce qu'elle a indiqué précédemment, à savoir que le Conseil supérieur a été saisi pour avis au sujet des mesures relatives à l'administration de la personne protégée.

Sans vouloir anticiper sur la teneur dudit avis, l'intervenante pense pouvoir indiquer que cet avis sera probablement nuancé:

1° d'une part, les politiques mises en œuvre en Flandre, en Wallonie et à Bruxelles diffèrent sensiblement;

2° d'autre part, lorsque des moyens sont consacrés à ces politiques, le contrôle porte essentiellement sur les missions de l'assistant personnel de la personne protégée.

M. Luc Goutry, représentant du Point de contact administration des biens et de la personne, pointe un certain nombre d'éléments qui méritent d'être clarifiés:

— en ce qui concerne l'assistant personnel, si celui-ci est rémunéré, le contrôle revient à la personne qui l'a désigné;

— le régime d'incompatibilité entre la fonction d'administrateur des biens et la fonction d'assistant personnel doit être revu en ce qui concerne les parents de la personne à protéger;

— on peut s'interroger sur la nécessité d'exiger une formation complémentaire pour les médecins chargés de rédiger les certificats visés dans les procédures réglant l'administration des personnes, l'intervenant estimant que des formulaires modèles devraient être à même de guider un médecin généraliste à remplir correctement ledit certificat;

— ce n'est pas au niveau des parquets qu'il conviendrait de prévoir l'intervention du service social compétent, mais directement à l'initiative du juge de paix; le

aangezien die op zijn niveau al een verzoenings- en bemiddelingstaak vervult, kan men de sociale dienst beter in dit kader doen optreden. Hierbij rijst zoals altijd echter de vraag naar de financiering.

De heer Claude Petit, vertegenwoordiger van het Overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg Gebied Brussel-Hoofdstad, vindt net zoals andere sprekers dat de medische verklaring van een speciaal opgeleide of erkende arts in de praktijk kan leiden tot problemen. Vrederechters hebben met betrekking tot de aanvragen om bewindvoering over te beschermen persoon bijna altijd te maken met noodsituaties. Het ligt niet altijd voor de hand om de arts te vinden die aan de eisen inzake onafhankelijkheid (met betrekking tot de te beschermen persoon) en opleiding voldoet. De vrederechter zal daarbij uiteraard de neiging hebben zich te wenden tot de behandelende arts van de te beschermen persoon, omdat die zijn patiënt het beste kent.

De heer Pierre-André Wustefeld, ondervoorzitter van de Commissie voor onderhoudsbijdragen, geeft in antwoord op de vraag van mevrouw Uyttersprot aan dat het wetsontwerp en de wetsvoorstellen algemeen het goede pad opgaan. De door de Commissie voor de onderhoudsbijdragen geformuleerde aanbevelingen werden trouwens vrijwel integraal in het wetsontwerp verwerkt. Het toegevoegde wetsvoorstel van mevrouw Lahaye-Battheu wijkt daarvan op een aantal punten af:

— wanneer vooraf al een beslissing werd genomen over de nadere regels inzake de terugbetaling, zal, naargelang van het geval, de beslagrechter dan wel de familierechtbank bevoegd zijn;

— met betrekking tot de buitengewone kosten gaat het wetsontwerp ervan uit dat er geen dergelijke kosten zijn wanneer ze niet driemaandelijks zijn aangetoond, wat beslist een pragmatische oplossing is. Het door mevrouw Lahaye-Battheu ingediende wetsvoorstel voorziet in een vijfjaarlijkse afrekening; dat is niet houdbaar, behalve wanneer ter zake niets zou zijn geregeld, maar zelfs in dat geval zal die afrekening moeilijk vast te stellen zijn.

De spreker is zich ervan bewust dat veel bemiddelaars bedenkingen ten aanzien van de aanbevelingen van de Commissie voor de onderhoudsbijdragen hebben geformuleerd. Hij merkt evenwel op dat deze Commissie onder meer uit bemiddelaars bestaat en dat zij deze aanbevelingen mede hebben goedgekeurd. Bemiddeling werkt, ook op het vlak van de onderhoudsbijdragen, op voorwaarde dat men de nodige middelen daarvoor uittrekt. Dat blijkt uit de gang van zaken in het hof van beroep te Bergen, dat over een kamer voor

juge de paix remplissant déjà une mission de conciliation et de médiation à son niveau, pourquoi ne pas faire intervenir le service social dans ce cadre? Ceci pose toutefois comme toujours la question du financement.

M. Claude Petit, représentant de la Plate-forme de Concertation pour la Santé Mentale en Région de Bruxelles-Capitale, estime, à l'instar d'autres intervenants que le certificat médical émanant d'un médecin spécialement formé ou agréé risque de causer des problèmes en pratique. Les juges de paix sont, en ce qui concerne les demandes relatives à l'administration d'une personne à protéger, presque toujours confrontés à des situations d'urgence. Il n'est pas toujours évident de trouver le médecin qui répond à la fois aux exigences d'indépendance (par rapport à la personne à protéger) et de formation. Le juge de paix aura de surcroît naturellement tendance à faire confiance au médecin traitant de la personne à protéger, qui connaît le mieux son patient.

M. Pierre-André Wustefeld, vice-président de la commission des contributions alimentaires, en réponse à la question de Mme Uyttersprot, estime que le projet et les propositions de loi vont globalement dans le bon sens. Les recommandations de la commission des contributions alimentaires ont d'ailleurs été presque intégralement reprises dans le projet; la proposition de loi jointe de Mme Lahaye-Battheu diffère sur quelques points:

— si une décision préalable a déjà été prise sur les modalités de remboursement, le tribunal compétent sera, selon le cas, le juge des saisies ou le tribunal de la famille;

— le projet de loi part du principe, en ce qui concerne les frais extraordinaires, que si ceux-ci n'ont pas été établis trimestriellement, c'est qu'il n'y en a pas eu, ce qui constitue assurément une solution pragmatique; la proposition de Mme Lahaye-Battheu prévoit de son côté un décompte quinquennal, ce qui n'est pas tenable, sauf si rien n'a été prévu à cet égard, mais même dans ce cas de figure on sera confronté à des décomptes difficiles à établir.

L'orateur est conscient du fait que nombre de médiateurs ont exprimé des réticences par rapport aux recommandations de la commission des contributions alimentaires. Il convient toutefois de relever que celle-ci compte en son sein des médiateurs, qui ont approuvé lesdites recommandations. La médiation fonctionne, également en matière de contributions alimentaires, pour peu qu'on s'en donne les moyens, comme en témoigne la situation à la Cour d'appel de Mons où existe une chambre des règlements amiables: en consacrant

minnelijke schikking beschikt: door aan elk dossier 90 minuten te besteden, krijgen de partijen de kans de meest complexe situaties mondeling uiteen te zetten en kunnen de compromissen waarmee alle partijen hebben ingestemd, worden bestendigd (waardevermindering met toestemming van een onroerend goed bij de ontbinding van de gemeenschap, berekening van de bijdragecapaciteit van één van de ouders, rekening houdend met alle relevante gegevens enzovoort).

Overall, ook in de rechtscolleges, rijst weliswaar verzet tegen de tendens tot objectivering van de onderhoudsbijdragen, maar de mentaliteit evolueert in de goede richting. Die objectivering houdt niet meteen in dat er slechts één methode ter berekening van de onderhoudsbijdragen wordt gehanteerd, maar de bestaande methoden vertonen almaar meer gelijkenissen.

Tot slot is de spreker naar eigen zeggen verbaasd over de uitspraken van een hoogleraar sociologie aan de Universiteit Antwerpen. In een krantenartikel dat een jaar geleden in *De Standaard* is verschenen, poneert de betrokkene dat de onderhoudsbijdragen worden berekend op basis van de gegevens van het aanslagbiljet van de partijen. Dat bewijst dat zij er niets van kent! De actoren in het veld houden verregaand rekening met de gegevens die van dien aard zijn dat zij niet op het aanslagbiljet kunnen worden vermeld, zijnde de nadere regels inzake huisvesting en de valorisatie ervan, de bepaling van de respectieve bijdragecapaciteit van de partijen, vermogensgegevens enzovoort.

90 minutes à chaque dossier, on permet aux parties de mettre en mot les situations les plus complexes et pour maintenir sur la durée les équilibres consentis par les uns et les autres (réduction de valeur consentie sur un immeuble à la dissolution de la communauté, calcul de la capacité contributive d'un des parents prenant en compte tous éléments pertinents; etc.).

Les résistances au mouvement d'objectivation des contributions alimentaires sont présentes partout, y compris dans les juridictions, mais les mentalités évoluent dans le bon sens. L'objectivation ne veut pas encore dire qu'il n'existe qu'une seule méthode de calcul des contributions alimentaires, mais celles-ci tendent à converger.

Enfin, l'orateur ne peut manquer de faire part de sa stupéfaction par rapport aux affirmations d'une professeure de sociologie de l'Université d'Anvers (cf. l'article dans le *Standaard* paru il y a un an): son postulat de départ, à savoir que le calcul de la contribution alimentaire s'établit sur la base des informations portées sur l'avertissement-extrait de rôle des intéressés, démontre que cette personne n'y connaît rien! Les acteurs de terrain prennent largement en compte des données qui, par nature, ne peuvent figurer sur un avertissement-extrait de rôle: les modalités de l'hébergement et la valorisation de l'hébergement, la fixation entre parties de leur capacité contributive respective, des éléments de nature patrimoniale, etc.